PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVII. - Št. 271 (5045)

TRST, sreda 15. novembra 1961

Delovanje odborov OZN

Sprejeta resolucija afriške skupine ki določa Afriko za neatomsko področje

Zahteva za uvedbo sankcij proti Južni Afriki - Obsodba Portugalske

NEW YORK, 14. — Politični odbor OZN je sprejel danes resolucijo 14 afriških držav, ki poziva države članice, naj imajo afriško celino za brezatomsko področje in naj jo kot tako spoštujejo.

Prvi paragraf poziva države članice, naj ne delajo ali nadaljujejo v Afriki jedrskih poizkusov v kakršni koli obliki. Za ta paragraf je glasovalo 61 delegatov, proti pa Francija in ZDA; vzdržalo se jih je 35.

Drugi paragraf poziva države članice, naj ne uporabljajo afriškega ozemlja, afriških teritorialnih voda in zračnega prostora za preizkušanje, nakladiščevanje ali prevažanje jedrskega orožja. Zanj je glasovalo 55 delegatov, proti pa Francija in ZDA; 43 se jih je vzdržalo.

Zadnji paragraf, ki poziva, naj bo Afrika brezatomsko področje, pa je dobil 58 glasov, 41 se jih je vzdržalo.

Celotna resolucija je bila sprejeta s 57 glasovi in 42 vzdržanimi; proti ni glasoval noben delegat.

Resolucija omenja med drugim resolucijo skupščine, ki poziva Francijo, naj ne dela jedrskih poizkusov v Sahari, in poudarja, da mora Afrika ostati izven vsakega tekmovanja v ideološki borbi, ki jo vodijo države, katere so udeležene pri oboroževalni tekmi, zlasti pa kar se tiče jedrskega orožja.

Sledilo je glasovanje o afro-aziji resoluciji, ki zahteva prepoved uporabljanja jedrskega orožja. Resolucija je bila sprejeta s 60 glasovi proti 16 in 25 vzdržanimi.

Resolucija pravi, da uporabljanje jedrskega orožja pomeni neposredno kršitev listine OZN, in vsaka država, ki uporablja jedrsko orožje, mora veljati za kršiteljico listine OZN ob preziranju človečanskih zakonov ter s tem napravi zločin proti človeštvu in civilizaciji.

Resolucija poziva tajnika OZN, naj se posvetuje z državami članicami o možnosti sklicanja posebne konference, ki bi podpisali konvencijo o prepovedi uporabljanja jedrskega in vodikovega orožja v vojne namene.

Sovjetska skupina je glasovala za resolucijo, tri velike zahodne države pa so glasovale proti njej.

Z odobritvijo te resolucije je bila izčrpana točka dnevnega reda, ki se tiče prenehanja jedrskih poizkusov. Jutri bo odbor začel razpravljati o celotnem razorožitvenem vprašanju.

Včeraj je posebni politični odbor priporočal glavni skupščini diplomatske in gospodarske sankcije proti Južni Afriki, ter naj pozove Varnostni svet, da prouči možnost izključitve Južne Afrike iz Združenih narodov. Ta priporočila v glavnem niso dobila potrebne dvojinske večine, ki bi zagotovila avtomatično odobritev skupščini, ki šteje sedaj 103 člane.

Odbor je odobril tudi resolucijo, ki obsoja politiko »apartheida« v Južni Afriki in poziva tamkajšnjo vlado, naj preneha s tako politiko. Resolucija poziva Varnostni svet, ki prouči ukrepe proti Južni Afriki, naj Južni Afriki ne prodajo petroleja in orožja.

Gospodarski odbor je odobril resolucijo osmih latinskoameriških držav, ki poziva gospodarsko razvite države, naj upoštevajo interese nerazvitih dežel pri določanju svoje gospodarske politike. Za resolucijo je glasovalo 81 delegatov, 11 pa se jih je vzdržalo (vsi iz zahodnih držav). Resolucija odraža zaskrbljenost, ki so jo izrekli številni delegati, da bi raztegnitev evropskega skupnega tržišča utegnila resno oškodovati nezadostno razvite dežele.

Razen tega je odbor sprejel dodaten predlog 19 afriško-azijskih držav, ki poziva glavnega tajnika, naj se posvetuje z državami članicami o sklicanju konference, ki bi razpravljala o mednarodni trgovini s posebnim ozirom na osnovne proizvode.

Odbor za skrbništvo OZN je danes sklenil z 78 glasovi proti 5 in enim vzdržanim, da bo takoj poslušal predstavnike opozicije portugalske Gvineje. Proti temu so se izrekli predstavniki Francije, Anglije, Portugalske, Južne Afrike in Španije; Belgija pa se vzdržala. Odbor je dobril tudi resolucijo, ki obsoja Portugalsko, ker noče dati informacij o svojih prekomorskih ozemljih, ter poziva vse države članice, naj ne nudijo Portugalski nobene pomoči, ki bi lahko služila za nadaljnje podjarmljevanje. Resolucija je bila odobrena s 83 glasovi proti dvema Portugalska in Južna Afrika) in dvema vzdržanima (Bolivija in Francija).

—«»—

Velik odmev Titovega govora

BEOGRAD, 14. — Včerajšnji govor predsednika Tita na proslavi obletnice osvoboditve glavnega mesta Makedonije je imel velik odmev v svetovnem tisku. Vse velike agencije, radijske postaje in ugledni listi širom po svetu, razen Kitajske in Albanije, so posvetili veliko pozornost zunanjepolitičnemu delu govora predsednika Jugoslavije. Inozemski tisk in radijske postaje so dale poseben poudarek Titovi obsodbi nemškega revanšizma in militarizma, ocenitvi stališča kitajske komunistične stranke in gonje albanske stranke dela, pozitivni ocenitvi kurza sprejetega na 22. kongresu komunistične stranke Sovjetske zveze. Mnoge agencije, posebno zahodne, so posebno poudarile izjavo Tita o pritisku določenih reakcionarnih krogov Amerike na nevezane države, vštevši Jugoslavijo, in odločnost Jugoslavije, da se ne bo odrekla svojim stališčem. Listi prav tako poudarjajo podporo Jugoslavije sovjetskemu predlogu za rešitev berlinskega vprašanja.

Med vzhodnimi državami je govor predsednika Tita naletel na posebno pozornost v vzhodnonemškem in poljskem tisku.

Predsednik republike maršal Tito je danes po kratkem oddihu v Dojranu obiskal Bogdance blizu Djevdjelije. Po perspektivnem načrtu gospodarskega razvoja Makedonije bodo v kratkem v Bogdancih pridelovali zgodnjo zelenjavo na površini 130 hektarov.

—«»—

Ceretti pri Vlahoviću

BEOGRAD, 14. — Delegacija naprednega zadružnega gibanja Italije pod vodstvom predsednika gibanja Giulia Ceretija je obiskala danes zvezni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, kjer sta delegacijo sprejela tajnik zveznega odbora Veljko Vlahović in predsednik komisije za mednarodne zveze odbora Dobrivoje Vidić. Razgovor, katerega se je udeležil tudi predsednik Zveze kmetijskih gozdarskih zbornic Jugoslavije, se je nanašal na delovanje Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije in zadružnega gibanja obeh držav.

Prihodnji petek se sestane vodstvo KPI

Določilo in označilo bo smernice za diskusijo o pomenu 22. kongresa

Tajništvo KPI o sedanjem političnem položaju po sklepu vodstva PRI - Kongres KD bo 27. januarja v Neaplju «Avanti!» o diskusiji v centralnem odboru KPI

(Od našega dopisnika)

RIM, 14. — Danes sta se sestali vodstvi KD in PLI in tajništvo KPI. Vodstvo KD je imelo uradno na dnevnem redu proučitev zakonskega osnutka o gradbenih zemljiščih, ki pride v kratkem pred parlament, in je s tem v zvezi naložila svojim parlamentarcem, naj se zavzamejo, da se ta osnutek odobri čimprej, z morebitnimi popravki, ki pa morajo le okrepiti učinkovitost predlaganega osnutka; vendar pa se je vodstvo pečalo tudi z drugimi stvarmi: tako je na pr. sklenilo, da se bo kongres stranke vršil v Neaplju, ker Bari, Palermo in Catania baje ne morejo zadovoljiti «organizacijskih potreb», ki so s tem v zvezi; pa tudi o nedavnem sklepu vodstva PRI se je zatrdno govorilo, toda v sporočilu, ki so ga izdali o tem sestanku, ni o tem niti besedice; rečeno je le, da je vodstvo sprejelo na znanje stališča konvergentnih strank in je — sklicujoč se na svoj sklep od preteklega 3. oktobra — ponovno potrdilo svoje zaupanje Fanfanijevi vladi, «zlasti v zvezi s sedanjo delikatno fazo političnega življenja».

Vodstvo in parlamentarci PLI so na svojem sestanku naložili tajniku stranke Malagodiju, naj na pristojnih mestih napravi potrebne korake, da bi vlada nadaljevala s svojim delom ne le na upravnem področju in da bi takoj po odobritvi zakonskega osnutka o gradbenih zemljiščih načeli vprašanje šolstva; potrdili so, da more priti do krize vlade le po predhodni debati v parlamentu, kakor se je javno obvezal tudi Fanfani; pozvali so najvidnejše osebnosti stranke, naj deželi pojasnijo «z vztrajnostjo in učinkovitostjo globlje vzroke krize svetovnega social-komunizma in zaključke, ki jih je treba potegniti na področju italijanske politike»; končno so sklenili sklicati kongres stranke za 15., 16. in 17. marec.

Tajništvo KPI pa je proučilo politični položaj po sklepu vodstva PRI, da bodo republikanci odrekli podporo Fanfanijevi vladi takoj po kongresu KD, ki se bo vršil 27. januarja; tajništvo zatrjuje, da ta odložitev «povzroča absurden in paradoksalen položaj, ki poleg drugega postavlja kočljiva vprašanja ustavnega značaja. Parlament in dežela imata opravka z vlado, ki ji manjka določena parlamentarna osnova, in ki jo odkrito kritizira in taji ena od strank, ki je sestavljala njeno večino». Tajništvo KPI pravi s tem v zvezi, da ni moč priznati, da vlada ni zmožna rešiti glavnih vprašanj in da predstavlja oviro za vsakršen demokratičen razvoj, hkrati pa tako vlado obdržati pri življenju in tako podrediti «splošne koristi oblastni računici in notranjim borbam demokrijanskih struj». Spričo «potrjene nezmožnosti vmesnih strank, da dosežejo spremembo v politiki z manevri na vrhu, je nujno povečati pritisk množic za pozitivno rešitev odprtih vprašanj, za nov demokratičen političen razvoj, za novo vlado», ker ni moč več čakati in odlagati z rešitvijo teh vprašanj.

Tajništvo KPI nato poudarja zlasti resen politični položaj na področju zunanje politike in obsoja «nerazumljivo zadržanje italijanskega delegata pri ZN Martina proti atomskemu premirju, ki so ga predlagale nevtralne države», hkrati pa nalaga komunističnim parlamentarcem, naj proučijo, kakšne pobude je treba sprejeti s tem v zvezi v parlamentu. Tajništvo je hkrati sklenilo sklicati vodstvo stranke za prihodnji petek, da bi «določili in označili razvoj, ki ga morata imeti diskusija in kampanja stranke o temah in pomenu 22. kongresa KPSZ».

Skratka: obeta se nam neke vrste enciklika, ki bo predpisala, kaj se sme in kaj se ne sme reči o temah in pomenu tega kongresa! Točno tako, kakor je zahteval Scoccimarro. Toda to je jalovo početje: v primeri z destalinizacijo so megatonske atomske bombe povsem nedolžne igračke.

Jutrišnja številka socialističnega glasila «Avanti!» proučuje diskusijo v centralnem odboru KPI in poudarja, da so se pojavile tri zahteve: avtonomija nasproti ZSSR (Amendola, Reichlin, Cossutta, Alinovi, Barca in G.C. Pajetta); demokracija kot institucija (Trombadori, G.C. Pajetta, Ferri, Alicata); demokratizacija stranke (Amendola, G.C. Pajetta, Fabiani, Valli). Glede avtonomije se «Avanti!» vprašuje, ali so «komunistični govorniki temeljito razmislili o pomenu polemike, ki jo KPSZ vodi ne sa mo proti Albaniji, ampak tudi proti Jugoslaviji, in o ekskluzivizmu ocene, ki ga ta polemika izraža, hkrati s težnjo po hegemoniji komunistične misli». Kar zadeva drugo zahtevo «Avanti!» pravi, da socialisti imajo v mislih iste stvari, ko poudarjajo nujnost spremembe sistema, da bi zajamčili pravice posamezника in da bi obvarovali družbo pred nevarnostmi birokratizacije in policijske samovolje. Glede tretje točke «Avanti!» poudarja važnost zahteve po oblikovanju večin in manjšin, to pa tembolj, ker so glede tega po mnenju glasila PSI zaključki 22. kongresa negativni. «22. kongres je moral povedati, kako namerava rešiti nasprotje med mnenji, ki so se pojavila na 20. kongresu, ali s politično organizacijo tega nesoglasja znotraj stranke same, ali neposredno v sovjetski družbi; ali s staro stalinsko prakso moralnega in fizičnega linčanja „sovražnikov ljudstva". Odgovor, ki ga je dal 22. kongres glede antipartijske skupine je zatrdno bliže Stalinovi praksi kot pa zahtevam demokratične dialektike». «Avanti!» zaključuje: «Komunisti so začeli grebsti. Naša izkušnja nam pravi, da če bodo nadaljevali in ne bodo opustili iskanja primernejših in učinkovitejših načinov za napredek delovnega ljudstva, se bodo srečali neposredno z dvema komunističnema dogmama: z dogmo hegemonije stranke nad družbo in nad državo, in z dogmo monolitne stranke. Namreč z dvema stališčema, ki že skoraj 40 let predstavljata osnovo komunizma in glavni razlog nasprotja z nami socialisti».

A. P.

—«»—

Danes razgovor De Gaulle-Vinogradov

PARIZ, 14. — General de Gaulle bo sprejel jutri zjutraj sovjetskega poslanika v Franciji Vinogradova. Razgovor je zahteval sovjetski diplomat, ki se je nedavno vrnil iz Moskve.

Po sovjetsko-finskih razgovorih v Moskvi

Finski parlament razpuščen volitve 4. in 5. decembra

Gromiko je finskemu zunanjemu ministru izjavil, da je sedanji politični položaj na Finskem nestabilen, in je zahteval zagotovila, da se finska zunanja politika ne bo spremenila

HELSINKI, 14. — Finski predsednik Kekkonen je razpustil parlament in razpisal nove volitve, ki bodo 4. in 5. decembra.

Nekaj ur pred tem so bile parlamentarne skupine posameznih strank obveščene o sovjetskih predlogih, ki jih je sporočil sovjetski zunanji minister Gromiko finskemu zunanjemu ministru Karjalainenu med njegovim obiskom v Moskvi v zvezi s sovjetsko noto od 30. oktobra.

Finska vlada je objavila tudi uradno izjavo, ki pravi med drugim, da je Gromiko izjavil, da sovjetska vlada nima namena vmešavati se v notranje zadeve Finske in zaupa v sedanjo orientacijo finske zunanje politike. Vendar pa je sovjetska vlada opozorila na dejstvo, da je politični položaj na Finskem postal nestabilen in da se je na Finskem ustanovila politična skupina, katere namen je, postavljati ovire nadaljevanju sedanje smeri finske zunanje politike. V sedanjem položaju bi Sovjetska zveza želela čimprejšnjo potrditev, da bo sedanja smer finske zunanje politike ostala nespremenjena in da ne bo nobenih ovir za razvoj prijateljskih odnosov med Finsko in SZ.

V svojem odgovoru je minister Karjalainen poudaril, da nedvomno obstajajo na Finskem različne politične skupine, toda — kakor je Sovjetski zvezi prav gotovo znano — vse te skupine sledijo politični liniji bivšega predsednika Paasikivija. Minister je izrekel prepričanje, da finsko ljudstvo želi nadaljevanje politike prijateljstva in zaupanja med Finsko in SZ.

V Helsinkih menijo, da je politična skupina, ki jo sovjetska vlada napada, nova skupina, sestavljena iz socialdemokratov, liberalcev in konservativcev, ki podpira kandidaturo Alavija Hanke za predsednika republike.

Na tiskovni konferenci še pred napovedano razpustitvijo parlamenta je predstavnik zunanjega ministrstva izjavil, da bo prva naloga vlade dati zagotovila, ki jih zahteva sovjetska vlada. Sedanja vlada je manjšinska vlada, ki jo sestavljajo predstavniki agrarne stranke, ki ima v parlamentu 47 poslancev od skupnih 200. Najmočnejša stranka v parlamentu je komunistična stranka s 50 poslanci.

Nocoj je predsednik vlade Miettunen govoril po radiu in izjavil, da nikoli kakor do sedaj niso bile na Finskem izredne volitve v tako resnem položaju. Pozval je prebivalce, naj pri volitvah zdravo presojajo. Opozoril je na težaven mednarodni položaj, na poslabšanje odnosov med velesilami in na oboroževalno tekmo. Pri tem je dejal, da bi bilo pričakovati, da se bo poslabšanj položaj občutil tudi v Severni Evropi in da ta del Evrope ne more neskončno samo gledati na politične spopade velesil. Dejal je nato, da je težko vedeti, kako se razvija mednarodni položaj in nemško vprašanje. Toda, zato da Finska kolikor mogoče ščiti svojo nevtralnost, mora storiti vse, da se zaupanje v njeno politiko nevtralnosti okrepi. Pri tem je dodal, da je nujno potrebno razpisati izredne volitve, in je pripomnil, da bo Finska lahko zaščitila svojo nevtralnost, če bo SZ tudi v bodoče lahko imela zaupanje, da bo Finska nadaljevala dosedanjo zunanjo politiko, ki jo je začrtal pok. predsednik Paasikivi, in če bo s tem izpolnjevala obveznosti na podlagi pogodbe o prijateljstvu in pomoči s Sovjetsko zvezo. To pa bo mogoče, če bo sestavljena vlada, ki bo uživala podporo večine parlamenta in ki bo odražala voljo finskega ljudstva, da brani svojo zunanje politiko in da spoštuje obveznosti, ki jo določa pogodba s Sovjetsko zvezo.

Pri predsedniških volitvah kandidira sedanji predsednik Kekkonen ob podpori agrarne stranke. Proti njemu kandidira bivši predsednik vrhovnega sodišča Olavi Honka, ki ga podpirajo socialdemokrati, konservativci, ljudska stranka (liberalci), medtem ko je manjhna švedska ljudska stranka razdeljena in je prepustila svojim članom, naj svobodno volijo. Komunisti imajo svojega kandidata prav tako kakor neodvisni socialdemokrati.

Tudi v Trstu...

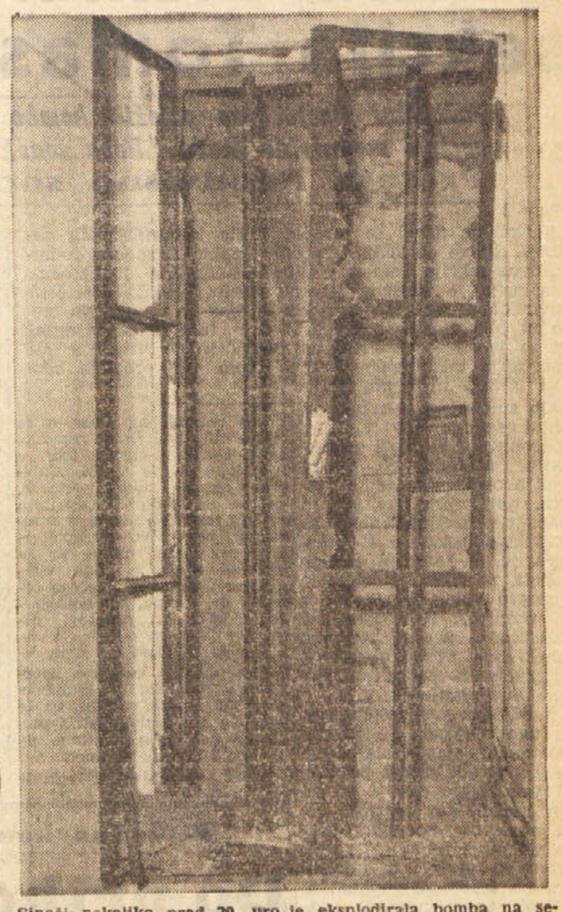

Sinoči nekoliko pred 20. uro je eksplodirala bomba na sedežu komunistične sekcije v Ulici Madonnina 19, ki je povzročila precejšnjo škodo, a na srečo ni bilo človeških žrtev. O tem podrobno poročamo na drugi strani

O novih sovjetskih predlogih v zvezi z Berlinom

Kroll: V Washingtonu niso zadovoljni ker je Hruščev sporočil predloge Bonnu

Adenauerjeva vlada je včeraj prisegla - Presenečenje nad ravnanjem Adenauerja s podkanclerjem Erhardom - Tass: Kroll je žrtev nezaupanja in sumničenj v zahodnem taboru

BONN, 14. — Zahodnonemški poslanik v Moskvi Kroll je prišel danes iz Moskve v Bonn. Do Bruslja je prišel z letalom, od tam pa s helikopterjem. Na letališču v Bruslju ni hotel Kroll podati nobene izjave. Takoj po njegovem odhodu iz Moskve pa je agencija Tass objavila izjavo, v kateri je rečeno, da je Kroll «žrtev nezaupanja in sumničenj v zahodnem taboru».

Se pred odhodom iz Moskve je Kroll odločno zanikal trditve, da je predložil Hruščevu načrt štirih točk v zvezi z Berlinom. Pripomnil je, da gre za nesmisel in da o tem nič ne ve. Poudaril je, da je med svojim razgovorom s Hruščevom izrekel nekatere ideje v zvezi z Berlinom in da poslanik ima pravico izreči tako mnenje. Poudaril je, da je razgovor s Hruščevom spadal v njegovo dolžnost kot diplomata, ki mu je nalagala informirati se o stališču sovjetske vlade, da lahko sporoči Adenauerju potrebna pojasnila.

Omenil je tudi možnost, da so izjave von Eckardta lahko posledica dejstva, da v Washingtonu niso zadovoljni, ker je Hruščev izbral predstavnika zahodnonemške vlade za nekatere predloge, ki so bili na splošno sporočeni poslanikom treh zahodnih držav, ki so neposredno zainteresirane za ureditev berlinskega vprašanja.

V Koelnu, kjer je helikopter pristal, je Kroll izjavil, da mu je njegov razgovor s Hruščevom nudil priložnost za izmenjavo poluradnih pogledov in njegov namen je bil «sondirati sovjetsko stališče ter ustvariti omilitev napetosti med Bonnom in Moskvo». Poslanik je izrekel mnenje, da je dosegel ta smoter, ni pa hotel dodati drugega.

Kar se tiče vprašanja, ali se bo vrnil v Moskvo, je Kroll izjavil, da je to odvisno od Adenauerja. «V primeru, da ne bi spet prevzel svoje funkcije v sovjetski prestolnici, je dodal Kroll, bi bil samo en človek srečen: Walter Ulbricht.»

Takoj po prihodu v Bonn je Kroll odšel na razgovor s kanclerjem. Adenauer je danes na sestanku parlamentarne skupine krščanskih demokratov in krščanskih socialcev na zahtevo poslancev, naj bi jim dal kaj več pojasnil v zvezi s Krollom, odgovoril: «Poslanik Kroll ni bil pooblaščen, da se izrazi tako, kakor je on sporočil. Poklican je bil v Bonn na posvetovanja.» Zatem je kancler izjavil, da namerava navezati nekatere stike po svojem povratku iz ZDA, kjer se bo sestal s Kennedyjem. Stopil bo v stik z angleško in francosko vlado in bo morda obiskal London in Pariz.

Nocoj so po razgovoru med Adenauerjem in Krollom objavili uradno izjavo, ki pravi, da je Kroll med svojim razgovorom s Hruščevom sporočil «osebne ideje, za katere ni bil od nemške zvezne vlade pooblaščen». Vlada bo še dalje iskala skupno s svojimi zahodnimi zavezniki rešitev nemškega in berlinskega vprašanja na podlagi sporazuma. Predstavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da ni bilo še nič sklenjeno, ali se bo Kroll vrnil v Moskvo ali ne.

Adenauer je predstavil davi svojo vlado predsedniku republike, pred katerim so ministri prisegli. V novi vladi je dvajset ministrov. Popoldne je bila vlada ustoličena v Bundestagu. Navzoči niso bili socialdemokratski poslanci, ki so zapustili dvorano iz protesta, ker predsednik ni dovolil tajniku te stranke, da bi govoril pred prisego ministrov.

Adenauer ni podal nobene izjave o programu vlade. Podal jo bo, ko se bo vrnil iz ZDA, kamor bo odpotoval v nedeljo na razgovor s Kennedyjem. Takoj za Adenauerjem bi moral priseči podkancler Erhard, ki je bil drugi na seznamu ministrov, predloženem predsedniku republike. Toda ko je bil že pred mizo predsednika Bundestaga, je ta poklical notranjega ministra Schroederja, tako da je moral Erhard čakati ob strani in je prišel na vrsto šele peti. Ministre so klicali na podlagi navodil, ki jih je Adenauer dal s posebnim pismom predsedniku Bundestaga. Ta postopek je izzval številne komentarje, in nekateri so mnenja, da to pomeni p[illegible] odlašanje Adenauerja od podkancleria.

Adenauer je med pogajanji za sestavo vlade vztrajal, naj pride v njegovo vlado njegov prijatelj Krone.

Poleg Adenauerja imajo krščanski demokrati v vladi še enajst ministrov, med katerimi je tudi ena ženska, in sicer dr. Elizabeth Schwarzhaut, ki je prevzela ministrstvo za zdravstvo. Heinrich Krone bo prevzel ministrstvo za posebne zadeve, ki je bilo ustanovljeno na novo in ki mu ni bila še določena pristojnost.

Krščansko socialna stranka, ki je bavarsko krilo Adenauerjeve stranke, ima v novi vladi štiri ministre, med katerimi je tudi minister za obrambo Strauss. Liberalci pa imajo pet ministrov.

V krščanskodemokratskih krogih zatrjujejo, da bo namesto Kroneja prevzel predsedstvo parlamentarne skupine bivši zunanji minister von Brentano.

V primerjavi s prejšnjo vlado ima sedanja tri ministre več, in sicer za gospodarsko sodelovanje, za zdravstvo in ministrstvo za posebne zadeve.

—«»—

Bombe proti sekcijam KPI

GENOVA, 14. — V bližini krožka ENAL, kjer je bila še nedavno sekcija KPI, je danes ponoči eksplodirala primitivna bomba in razbila zunanji del okna. Pred vhodom sekcije KPI «Bruzzone» pa so našli drugo bombo in jo pravočasno odstranili. Tudi tretja bomba, ki so jo položili pred vhod sekcije KPI «S. Marozelli», bi bila morala eksplodirati danes ob 3.30. Šlo je za tempirane bombe. Obe bombi so opazili pometači in obvestili policijo. Vsebovale so uro, baterijo, steklenico bencina in okrog dva kilograma razstreliva. Policija domneva, da so baterije vpile vlago zaradi dežja in da so se izpraznile pred določeno uro. Na bombah je bilo geslo «O.A.S.».

Spričo teh terorističnih dejanj proti sedežem KPI je krajevno vodstvo stranke zahtevalo takojšnje sklicanje občinskega in pokrajinskega sveta, da bi razpravljali o pobudah občine in pokrajine, ki jih morata sprejeti kot tolmača demokratičnih in protifašističnih čustev Genove. S svoje strani pa je ANPI v Genovi sklical na sestanek partizanske poveljnike iz vse pokrajine.

—«»—

Sovjetski parlamentarci na obisku v Italiji

RIM, 14. — Danes je prispela v Rim sovjetska parlamentarna delegacija. V Italiji se bo zadržala teden dni; dva dni se bo zadržala v Rimu, kjer se bo sestala s člani italijanskega parlamenta; nato bo obiskala ustanovo za reformo Maremme, zatem pa si bo ogledala razne industrijske komplekse v Severni Italiji. Delegacija, ki jo vodi podpredsednik vrhovnega sovjeta in predsednik parlamentarne skupine ZSSR-Italija Nikolaj Bajan, vrača obisk italijanskih parlamentarcev v Moskvi.

Preiskovalna komisija ugotovila krivdo Čombeja in Kasavubuja za umor Lumumbe

Razprava o položaju v Kongu pred Varnostnim svetom OZN

NEW YORK, 14. — Komisija OZN, ki je imela nalogo izvesti preiskavo o umoru Lumumbe in njegovih tovarišev, je objavila danes poročilo, v katerem pravi, da po njenem mnenju v bistvu resnična verzija, da so bili Lumumba in njegovi tovariši ubiti 17. februarja 1961 blizu Elisabethvilla, in sicer verjetno pred očmi nekaterih članov katanške vlade, in še posebej: Čombeja, Munonga in Kibveja. Komisija meni, da so trditve o begu ubitih, da opravičijo umor Lumumbe in ostalih.

Poročilo komisije pravi, da veliko število znakov daje sumiti, da je bil izvršitelj umora neki belgijski plačanec Julien je polkovnik Huygh. Poročilo pravi, da je umor izvršen na podlagi predpripravljenega načrta, v katerem je sodeloval tudi belgijski plačanec kapetan Kakor je znano sta bila skupaj z Lumumbo ubita Joseph Okito in Maurice Mpolo.

Komisijo so sestavljali predstavniki Burme, Mehike, Etiopije in Toga. V svojem poročilu poudarja komisija, da so umor treh kongoških voditeljev krivi takratna Kasavubujeva vlada v Leopoldvillu, predsednik Kasavubu in Čombejeva pokrajinska vlada. Dalje se komisija pritožuje, da ji tedanja Kasavubujeva vlada ni dovolila, da bi odšla na kraj zločina in izvedla preiskavo na podlagi resolucije glavne skupščine OZN, ki je bila izglasovana 20. februarja.

Včeraj se je v New Yorku sestal Varnostni svet v zvezi s Kongom pod predsedstvom sovjetskega delegata Zorina. Navzoči so bili tudi predstavniki Etiopije, Belgije, Indije in Konga. Predsednik je takoj dal besedo etiopskemu predstavniku, ki je poudaril, da je tuja intervencija glavni vzrok incidentov v Kongu in nezaupanja Katange v OZN. Predlagal je naslednje ukrepe: Belgijski in drugi plačanci naj se izženejo s silo. 2. Poveljstvo sil OZN naj nudi neposrednjo podporo osrednji kongoški vladi, da napravi konec odcepitve Katange. 3. Pozovejo naj se ožeđele, ki mejijo s Katango (posebno pa Rodezija), naj ne pomagajo Čombejevi vladi. 4. Izgnanim plačancem, naj se zabrani povratek v Katango. 5. Vsem državam, naj se prepove dobavljati orožje in finančno pomoč Katangi. 6. Poziv državam članicam, naj pomagajo OZN z vojaštvom in denarjem.

Govoril je zatem kongoški zunanji minister Bomboko, ki je izjavil, da sovraštvo proti OZN v Katangi poživljajo tujci, katerih edini namen je ščititi svoje interese in še dalje izkoriščati kongoška bogastva. Poudaril je, da so odcepitev Katange povzročili kolonialisti, in je dodal, da Čombe ne predstavlja večine prebivalstva v Katangi. «Če Katanga zahteva samoodločbo, je pripomnil Bomboko, tedaj jo je treba priznati tudi plemenu Baluba, nad katerim vršijo plačanci pokole». Dodal je, da Čombe, ki misli, da je najmogočnejši človek v Kongu, se noče pogajati ter se zaradi tega zanaša na «zvitost» in «nepopustljivost».

Zatem je Bomboko izjavil, da na podlagi ustave niso mogoča nobena pogajanja. Čombe mora sprejeti ustavo in oblast predsednika kongoške republike in Katanga se mora povrniti pod oblast osrednje vlade. Bomboko je poudaril, da je dolžnost OZN izgnati plačance, ki sestavljajo skoraj celotno število tujih kolonialistov in uradnikov tujih družb v Katangi. Izrekel je bojazen, da bi utegnilo v Kongu zavladati rasno sovraštvo. Zahteval je, naj se omogoči, da osrednja vlada aretira in kaznuje plačance in da dobi od OZN neposredno pomoč za vzdrževanje reda in za zaščito celovitosti kongoškega ozemlja. Razprava se bo nadaljevala jutri zvečer.

Zaskrbljenost v arabskih deželah nad usodo Ben Bele in tovarišev

Hasan je poslal v Pariz tri ministre da posredujejo pri generalu de Gaullu

Alžirska vlada zahteva nujen sestanek vseh delegacij v Arabski ligi Posredovanje afriških držav pri tajniku OZN

PARIZ, 14. — Ben Bela, Ait Ahmed in Mohamed Hider so prispeli davi ob 4.45 v bolnišnico «Raymond Poincare» v Garchesu. Paviljon, kjer so bili nameščeni paralitični otroci, in so jih včeraj premestili drugam, je ločen od drugih paviljonov in je močno zastražen.

Trije ministri so se do zadnjega upirali premestitvi. Advokatka Madeleine Lafut-Veron, ki se je skupno z nekim marokim funkcionarjem sestala z njimi pred njihovim odhodom v bolnišnico, je izjavila, da so se bili trije ministri zaprli v svoje sobe, dokler ni v sobe vdrlo dvajset policajev. Da ne povzročijo incidentov in ker jim ni ostalo nič drugega, so se Ben Bela in ostala dva ministra oblekli in odšli na dvorišče, od koder so jih odpeljali v bolnišnico.

V uradnih krogih izjavljajo, da so trije ministri pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in da jih ne bodo skušali umetno hraniti. Domnevajo, da bodo lahko vzdržali še okoli deset dni brez hrane. Za umetno hranjenje se bodo odločili v primeru, da bi se Ben Bela in ostala dva ministra onesvestila in bi bilo nevarno, da umrejo.

Davi je tri ministre obiskalo pet advokatov, ki so poznejše izjavili, da ministri protestirajo proti nasilni premestitvi in nameravajo nadaljevati gladovno stavko ter odklanjajo sleherno zdravniško nego. V pravosodnem ministrstvu so sporočili, da so tri ministre obiskali davi štirje zdravniki in predstavniki mednarodnega Rdečega križa.

Danes so prišli v Pariz trije marški ministri, ki jih je poslal kralj Hasan na razgovor z de Gaullom. Ta je tri ministre sprejel popoldne ob navzočnosti zunanjega ministra de Murvilla in maroškega poslanika v Parizu. Ob prihodu v Pariz je maroški notranji minister in minister za obrambo Guedira izjavil, da se kralj Hasan zaveda težav, ki jih ima de Gaulle, in da je prepričan, da bo zma gal zdrav razum ter da bo tako mogoča rešitev, ki naj pomiri duhove.

Kakor poroča tunizijska tiskovna agencija, bodo Alžirci, ki živijo v Tuniziji in Maroku, začeli jutri 24-urno gladovno stavko iz solidarnosti z Alžirci, ki so zaprti v Franciji.

Glavno tajništvo Arabske lige je pozvalo danes vse države članice, naj pojutrišnjem začnejo splošno stavko, da podprejo zaprte Alžirce v Franciji in da obsodijo ukrepe proti njim. Razen tega je tajništvo Arabske lige obvestilo glavnega tajnika Hasuno, ki je sedaj v New Yorku, da je alžirska vlada zahtevala nujen sestanek vseh arabskih delegacij, da se sporazumejo o skupni politiki v zvezi z ravnanjem, kateremu so podvrženi zaprti Alžirci v Franciji.

Tisk in radio ZAR posveča v zadnjih 48 urah glavno skrb usodi Ben Bele in njegovih tovarišev. Državni minister Abdel Kader Haten je izjavil, da vlada ZAR z veliko zaskrbljenostjo spremlja vesti o stanju alžirskih voditeljev, ki stavkajo v Franciji. Če bi se jim kaj zgodilo, bi vsa odgovornost padla na Francijo in na njeno imperialistično politiko. Dodal je, da ZAR v celoti podpira zakonite zahteve alžirskih voditeljev ter je pripravljena nuditi vso materialno in moralno pomoč alžirski stvari. Haten je pozval svetovno javnost, naj pritisne na Francijo, da se takoj začnejo pogajanja z Alžirci na podlagi pravice Alžirije do neodvisnosti in da prenehajo pokoli v Alžiriji.

Agencija Tass sporoča, da je predsednik sovjetskega Rdečega križa Miterev pozval mednarodni Rdeči križ, naj posreduje, da reši življenje Ben Bele in njegovih tovarišev.

Skupina afriških držav v OZN pa je sklenila poslati svojo delegacijo h glavnemu tajniku U Tantu in mu sporočiti zaskrbljenost nad usodo alžirskih jetnikov v Franciji. Predstavnik skupine je izjavil, da delegacija ne bo zahtevala specifičnih ukrepov, temveč bo prepustila zadevo uvidevnosti glavnega tajnika. Za danes je bil sklican tudi sestanek afriško-azijske skupine, da prouči morebitne individualne korake vlad držav članic pri francoski vladi.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13.5, najnižja 9.7, ob 19. uri 12.4; zračni tlak 1010 raste, veter vzhodnik 5 km, vlage 79 odst., 57.7 mm dežja, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 15.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 15. novembra Leopold
Sonce vzide ob 7.04 in zatone ob 16.35. Dolžina dneva 9.31. Luna vzide ob 13.08 in zatone ob 23.39
Jutri, ČETRTEK, 16. novembra Albert

Kdaj bo policija prestrigla dolgo verigo fašističnih zločinov?

Bombni atentat na sedež komunistične sekcije Tomasi v Ulici Madonnina

Fašistični zločinci so položili bombo na okno sedeža sekcije - Eksplozija je povzročila precejšnjo materialno škodo - Neka ženska je nekaj minut pred eksplozijo srečala sumljivega fanta

Protesti Neodvisne socialistične zveze in drugih strank

Fašistična drhal se je spet lotila komunističnih sedežev. Sinoči ob 20.12 je počila bomba na sedežu komunistične sekcije Tomasi v Ulici Madonnina 19. Močna eksplozija je zdrobila šipe na oknih, presekala železni okvir okna ter razbila okvir in šipe na vratih. Na srečo ni bilo človeških žrtev. Vest o fašističnem atentatu se je naglo razširila po mestu in je vzbudila val ogorčenja med vsem prebivalstvom ter proteste raznih strank in organizacij.

Ob sinočnjem atentatu na sedež sekcije KP v Ulici Madonnina, ki sledi nedavnemu atentatu na sedež šentjakobske sekcije in raznim prejšnjim fašističnim napadom na slovenske in napredne ustanove in organizacije, s katerimi hočejo fašisti ustrahovati delovno ljudstvo sploh in Slovence še posebej, Neodvisna socialistična zveza ponovno izraža vse svoje ogorčenje in protestira proti tem zločinskim dejanjem.

Neodvisna socialistična zveza ugotavlja, da se takšna zločinska dejanja lahko ponavljajo tudi zaradi potuhe, ki jo uživajo fašisti v naših krajih, kar potrjuje tudi nedavno povabilo fašistični milici na svečano proslavo, ki je bila 3. novembra na tržaškem županstvu.

Proti temu novemu onemoglemu valu fašizma je še bolj nujna strnjenost vseh antifašističnih in demokratičnih sil, da se naše mesto končno iznebi teh sramotnih ostankov.

Neodvisna socialistična zveza izraža prizadeti sekciji in vsem njenim članom svojo bratsko solidarnost.

Skoraj točno pred tremi meseci, in sicer 12. avgusta, je eksplodirala bomba na sedežu sekcije pri Sv. Jakobu. To dokazuje, da je treba iskati krivce teh zločinskih atentatov v istem krogu.

Preiskava je še v teku; vse kaže pa, da je sinočnji atentat na komunistični sedež v Ul. Madonnina izvršila ena oseba. Nekaj minut pred eksplozijo je namreč Silvana Jelušič, ki stanuje v prvem nadstropju te stavbe, srečala na stopnicah notranjega dvorišča, in sicer nekaj metrov od kraja, kjer je eksplodirala bomba, nekega fanta temnih las in bledega obraza.

Zadel jo je in je rekel: «Oprostite!», nato pa naglo odšel po stopnicah navzdol. Ženska se je vrnila po stopnicah in odšla v bližnji frizerski salon, tedaj pa je odjeknila močna eksplozija. Izvedeli smo, da je policija sinoči zaslišala to žensko in je upati, da bo njeno pričanje pripomoglo k odkritju krivca.

Grom eksplozije je bilo slišati po Ul. Madonnina in v okoliških ulicah, tako da so ljudje pohiteli na ulice in se spraševali, kaj se je zgodilo. Eksplozijo so slišali tudi v Ljudskem domu v Ul. Capitolina in so takoj ugotovili, kaj se je zgodilo. O atentatu so bili takoj obveščeni kvestura in poveljstvo karabinjerjev. Čez deset minut so že bili na kraju atentata vicekvestor Guida, šef letečega oddelka dr. Cappa, šef političnega oddelka dr. Ambrogi, poveljnik letečega oddelka karabinjerjev ter številni člani letečega oddelka kvesture, znanstvenega oddelka itd. Funkcionarji in agenti policije so še pozno v noč nadaljevali s preiskavo na kraju atentata, da bi dobili čimveč elementov.

Sedež komunistične sekcije Tomasi je v visokem pritličju v Ul. Madonnina 19 na desni strani stopnišča. Tik pred vrati sobe, kjer je sedež sekcije, so druga vrata, ki vodijo na tesen hodnik, ki povezuje stopnišče z notranjim malim dvoriščem, ki ima v Ul. Madonnina 19 B velika lesena vrata. Na ozkem hodniku ima sedež sekcije dve okni. Fašistični zločinec je položil bombo na drugo, bolj notranje okno. To se da sklepati iz večjih poškodb, ki so na tem oknu. Kakor smo že omenili, je bomba presekala več kot en milimeter debel železni okvir tega okna. V kotu okna je napravila precejšnjo luknjo, zvila je ostali del železnega okvira, prelomila okvir vrat na stopnišče, zdrobila vse šipe, razbila luč v notranjosti sedeža ter poškodovala strop v malem hodniku. Drobci šip in ometa so bili vse po stopnišču, na malem hodniku, v sobi in celo v notranjem dvorišču.

Značilno je, da vsaj v prvih urah preiskave niso našli še nobenega ostanka bombe, prav tako niso zasledili znake dima, pač pa je skoraj še uro po eksploziji smrdelo po razstrelivu.

Ponovni fašistični atentat je vzbudil veliko ogorčenje, pa tudi kritike na račun policije, ki ni še izsledila nobenega krivca številnih atentatov na sedeže naprednih organizacij in ustanov, saj še vedno čakamo, da bodo odkrili in prijavili sodišču krivce atentata na sedež komunističnega krožka pri Sv. Jakobu, na Primorski dnevnik, Glasbeno šolo, napada na slovensko knjigarno, na kulturni dom itd.

Danes protestno zborovanje federacije KPI

Takoj po fašističnem atentatu na sedež komunistične sekcije v Ul. Madonnina 19 se je sestalo tajništvo tržaške federacije KPI, ki je proučilo sedanji položaj in potrebne ukrepe.

Tržaška federacija KPI poudarja, da sinočnji atentat spada v okvir fašistične teroristične kampanje v raznih italijanskih mestih in je sad protikomunistične gonje ter potuhe, ki jo uživajo fašistične organizacije, ki bi jih morali na podlagi ustave prepovedati.

Atentat je sprožil val protestov in ogorčenje prebivalstva ter demokratičnih organizacij. Fašisti so osamljeni, toda prezir do njih in ogorčenje mora priti do izraza v enotni borbi proti ostankom fašizma, ki predstavljajo nevarnost za mir in demokracijo.

Tržaška federacija KPI se vsem zahvaljuje za izraze solidarnosti in vabi vse organizacije te stranke na odločno akcijo proti fašizmu in za prepoved MSI. Razen tega protestira proti odgovornim oblastem, ki morajo skrbeti za javni red, in ponovno zahteva krepke ukrepe proti fašističnim atentatorjem.

V znak protesta proti fašističnemu atentatu priredi pokrajinska federacija KPI danes ob 18. uri v Ljudskem domu v Ul. Madonnina javno zborovanje, na katero so vabljeni vsi delavci in meščani.

Tiskovna konferenca načelnika odseka ANAS inž. Trivellata

Do prihodnje turistične sezone bodo uredili križišče na Općinah

Gradnja nadvoza je bila začasno odložena - Načrt razširitve temelji predvsem na ureditvi prometnega otoka sredi križišča

Na sedežu ustanove ANAS je bila včeraj dopoldne tiskovna konferenca, na kateri je načelnik tržaškega odseka ANAS inž. Trivellato obrazložil razloge, na osnovi katerih so za sedaj zavrgli predlog o gradnji nadvoza nad zloglasnim openskim križiščem ter sprejeli sklep o njegovi razširitvi.

Inž. Trivellato je novinarjem predvsem prikazal vzroke, zaradi katerih je na tem križišču prišlo do toliko nesreč. Trbiška avto cesta se proti križišču zoži in je sama na sebi zaprta, tako da se križišče sploh ne vidi. Sonce slepi šoferje, medtem ko so semafori postavljeni previsoko. Šoferji torej zlasti v primeru, ko jim bije sonce v obraz, gledajo proti tlom in ne vidijo semafora. Znano pa je tudi, da sončna svetloba ubija svetlobo v semaforih, tako da ni moč videti, če je na njih zelena, rumena ali rdeča luč. Vzroki so še drugi. Na nemških avtomobilskih kartah je na primer Trbiška cesta označena kot avtna cesta. In če k temu dodamo še nepoznavanje križišča — kar velja predvsem za tuje turiste — tedaj je razumljivo, da je prišlo že do toliko nesreč.

ANAS je sedaj pripravila podroben načrt o ureditvi tega križišča. Tako naj omenimo, da je bilo vprašanje gradnje nadvoza vsaj začasno zavrženo, kajti po statističnih podatkih, s katerimi razpolaga ustanova ANAS, smo še daleč od časa, ko bi promet na obeh cestah, ki se križata na tem križišču zahteval gradnjo nadvoza. Dejstvo je namreč, da bi gradnja nadvoza zahtevala obremenitev cestišča le v primeru, ko bi bilo na njem v 12 urah 18.000 vozil prometa. Toda na naših cestah, zlasti pa na Trbiški avto cesti, imamo po zadnjih statističnih podatkih le 2.600 vozil prometa v tem razdobju. Do tega smo torej še daleč, pa četudi bi se gradnja nadvoza izkazala za nujno, bodo sedanja dela za razširitev križišča zmanjšala stroške bodoče gradnje nadvoza.

Načrt razširitve križišča temelji predvsem na ureditvi prometnega otoka sredi križišča, ki bi imel 26 metrov premera. Prometni otok bo na določenem mestu, kot je tudi razvidno iz naše slike, sekala proga openskega tramvaja. Trbiško avtno cesto bodo ob vhodih na križišče predvsem razširili, na vseh štirih straneh ceste pa bodo napravili trikotne otoke, ki bodo usmerjali promet. Ob teh trikotnikih bodo tudi posadili drevje, tako da ne bo moč zgrešiti smeri. Med trikotniki in okroglim prometnim otokom na sredi križišča bo 7,50 metra prostega cestišča, okoli katerega se bo odvijal cestni promet. Preko trikotnika bodo speljani tudi prehodi za pešce in ob njih bodo postavljeni semafori. Semafor z rumeno lučjo bo postavljen tudi na konici vsakega trikotnika pred križiščem. Še posebej bo poskrbljeno za varnost prehoda openskega tramvaja, in sicer tako, da bo na dveh križiščih Narodne ulice še četrti semafor s puščico, ki bo tramvaju nakazovala prosto pot, medtem ko bo rdeča luč ustavila vozila na cesti.

Na sredi prometnega otoka bo kabina za prometnika, ki bo urejal promet s pomočjo semaforov.

Po mnenju inž. Trivellata bosta prometni otok in razširitev križišča (zaradi česar bodo morali tudi razlastiti nekaj bližnjih zemljišč) preprečila prometne nesreče. Četudi bi iz enega ali drugega razloga do trčenja prišlo, pa to ne bi smelo imeti usodnih posledic, saj trčenje v nobenem primeru ne bi bilo frontalno, kot se je to dogajalo doslej.

Pa še drugi razlogi govorijo v prid razširitve križišča in proti gradnji nadvoza. Predvsem gre za hitrost del, namreč v smislu, da bo križišče razširjeno tja do meseca maja prihodnjega leta, medtem ko bi gradnja nadvoza zahtevala najmanj dve leti dela. Stroški za razširitev križišča in postavitev vseh naprav, ki so potrebne, bodo veljali od 25 do 30 milijonov lir (vključno plačilo razlaščenih zemljišč), medtem ko za nadvoz ne bi bilo zadosti 200 milijonov lir. In končno se gradnji nadvoza upirajo tudi razne ustanove, ki jim je poverjena zaščita naravnih lepot, saj bi v današnjem položaju ogromen cementni objekt nadvoza pokvaril vso slikovitost okolice.

Dela se bodo začela čez približno mesec dni. Predvsem bo treba zasuti nekaj bližnjih zemljišč, tako da bodo lahko križišče razširili in ko bo to gotovo, bodo uredili prometni otok in postavili semafore ter prometne znake. Kot smo že omenili, bodo dela končana do maja. Vsekakor pa do začetka prihodnje turistične sezone.

Inž. Trivellato je ob koncu še poudaril, da načrt za gradnjo nadvoza nikakor ni bil zavržen, temveč da ga bodo izpopolnjevali in preuredili tako, da bi ob povečanju prometa lahko postal takoj uresničljiv. Toda do takrat je še daleč, saj bo potrebnih verjetno še precej let, preden bomo dosegli na cestah tak promet, ki bi zahteval to rešitev.

—«»—

50 milijonov posojila za razna občinska dela

Na tržaškem županstvu so sklenili pogodbo o najetju 50 milijonov lir posojila pri Tržaški hranilnici. S tem denarjem bodo opravili razna dela, med katerimi obnovitev mestnih muzejev in mestne knjižnice, asfaltiranje Videmske ulice in Ulice Tor San Piero ter drenažna in kanalizacijska dela na zasajeni ploščadi v Barkovljah.

—«»—

Prisega policistov

Policisti, ki so bili svoj čas v zboru civilne policije in ki so bili sprejeti v zbor javne varnosti, bodo v četrtek zjutraj prisegli na ceremoniji, ki bo v policijski vojašnici pri Sv. Ivanu.

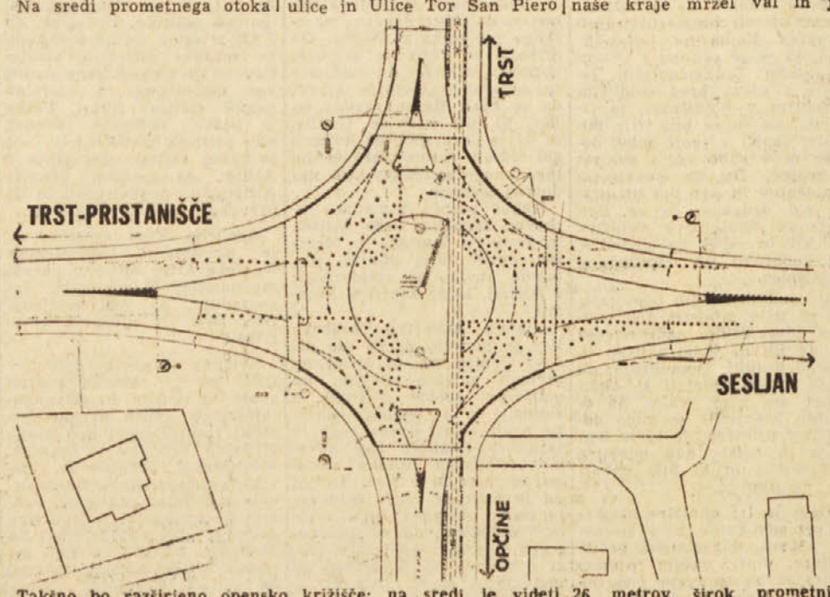

Takšno bo razširjeno openško križišče: na sredi je videti 26 metrov širok prometni otok, ob straneh pa trikotne prometne otoke, ki bodo promet usmerjali. Puščice okoli prometnega otoka v središču kažejo, kako se bo promet odvijal pikčaste črte označujejo sedanje križišče

Včeraj na tržaškem županstvu

Na dražbah so oddali za 20.686.000 lir dobav in raznih del

Včeraj so bile na tržaškem županstvu pod predsedstvom župana dr. Franzila dražbe za dodelitev raznih del in dobav. Podjetje Issai bo dobavilo rokavice mestnim redarjem za 560.000 lir; podjetji Facau in Fata bosta dobavili pisarniške potrebščine šolam za 750.000 lir; podjetje Alfa Romeo nadomestne dele za vozila mestne čistoče za 1.300.000 lir; podjetje Antonio Sferco koks za 1 milijon lir; podjetje «Prodotti Siderurgici» iz Pavie posode za mestno čistočo za 2 milijona 150.000 lir; podjetje IPSU bo skrbelo za čiščenje šole na Greti za 1.536.000 lir in šole «Bergamas» za 2 milijona 400.000 lir; podjetje Claudio Leban bo skrbelo za čiščenje šole v naselju San Sergio za 640.000 lir; podjetje Felluga bo opravljalo vrtnarska in podobna dela na ploščadi v Barkovljah za 5.500.000 lir; podjetje Domenico Peressoni bo popleskalo občinsko izpostavo in župnišče na Opčinah za 800.000 lir; podjetje Francesco Falvis bo popravilo odtočne kanalčke v mestni klavnici za pol milijona lir; podjetje Aldo Noni bo dalo v najem vozila za vzdrževanje mestnih greznic za 1.800.000 lir; podjetje Giovanni Ficich bo opravilo razna dela za napeljavo električne razsvetljave v župnišču in cerkvi v vili Revoltella za 450.000 lir; podjetje Hirsch Mario bo poskrbelo za napise na tablah nagrobnih kamnov na polju IV pokopališča pri Sv. Ani za 1.300.000 lir. Skupno bo izdalo županstvo za razna dela in dobave, oddane na teh dražbah, 20.686.000 lir.

—«»—

Tržaška ladja nasedla na ćer

Plovni družbi «Lussino» so včeraj zjutraj ob 8. uri sporočili, da je njena 10.000-tonska motorna ladja «Antonio Tarabocchia» nasedla v Koralskem morju vzhodno od Avstralije. Ladja je nasedla na koralski ćeri, ki je oddaljena kakih 100 milj severovzhodno od avstralskega pristanišča Cairns. Moštvo ladje šteje 33 oseb, od katerih je kakih 20 iz Trsta, ostali pa so iz Barija, Neaplja in Sicilije. Poročilo pravi, da so vsi zdravi.

V bližini je neka avstralska ladja, ki skuša rešiti nasedlo ladjo iz nerodnega položaja. Nadalje je odplul iz Cairnsa ladji na pomoč tudi velik vlačilec. Ko bodo ladjo potegnili s ćeri, jo bodo zavlekli v najbližnjo luko Cairns.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tekočem 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarieva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Zmaga FIOM-CGIL na volitvah v AFA

Na prejšnjih volitvah je CGIL prejela 32.6 odstotka oddanih glasov, sedaj pa 56.9 odstotka

Včeraj so bile volitve v notranjo komisijo podjetja AFA, kjer so oddali med delavci 68 glasov in med uradniki 4 glasove. Med delavci je lista FIOM-CGIL prejela 40 glasov, lista Delavske zbornice-CISL pa 28 glasov. Med uradniki pa je prejela lista FIOM-CGIL 1 glas, lista Delavske zbornice-CISL pa 3 glasove. Število mest v notranji komisiji bo ostalo neizpremenjeno in to: eno mesto za delavce FIOM-CGIL, dve mesti (za delavce in uradnike) pa Delavska zbornica-CISL.

Kljub temu, da ni zaradi volilnega sistema prišlo do izpremenb pri dodelitvi mest v notranji komisiji (saj je Delavska zbornica s komaj tremi uradniškimi glasovi dobila eno mesto), pa je treba poudariti, da se je bistveno izpremenil odnos med glasovi oddanimi za sindikalni organizaciji v primerjavi z zadnjimi volitvami.

Volilni sistem se je od zadnjič izpremenil, saj so takrat volili posamezne kandidate, tokrat pa liste, zato ni mogoče primerjati števila glasov. Možna in povsem točna pa je primerjava v odstotkih. Na prejšnjih volitvah je prejela CGIL 32.6 odst. vseh oddanih glasov, tokrat pa 56.9 odst. Delavska zbornica-CISL pa je zadnjič prejela 67.4 odst. vseh glasov, tokrat pa 43.1 odst. Odnos med sindikalnima organizacijama se je torej v tem podjetju preobrnil in je CGIL postala vodilna sindikalna skupina. To je dokaz njene pravilne politike in odločnega borbenega stališča, ki ga je sprejela zlasti ob težjih stavkovnih bitkah, kjer je najodločneje in najdosledneje branila delavce tega podjetja.

—«»—

Nesreči na delu

Na delu v livarni Scabar-Fassef se je včeraj popoldne ponesrečil 42-letni Fortunato Coslovich iz Ul. Valmaura 2. Kos železa, ki se je utrgal od škripca žerjava, je padel nanj in mu zlomil zapestje desne roke ter poškodoval gleženj desne noge. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti dober mesec.

Na železniški postaji v Nabrežini pa se je ponesrečil dopoldne 50-letni železničar Ignazio Sturman iz Ul. Ospedale militare 25. Zaposlen je bil pri manevriranju železniškega voza, pa mu je stisnilo in poškodovalo dva prsta na desni roki, zaradi česar se bo moral zdraviti 40 dni.

—«»—

Smola motoristov na ozki cesti

Na ozki poti blizu železniške postaje na Općinah sta se včeraj ponesrečila 28-letni Edvard Emili s Trga Romano 80 in 48-letni Angel Hrvatin iz Alpinske ulice št. 14. Emili je vozil motor, na zadnjem sedežu pa je sedel Hrvatin. Namenjena sta bila na postajo, toda na ovinku sta z vozilom zadela ob avto, ki ga je z nasprotne strani privozil 20-letni Enrico Protti z Opčin št. 917.

Emili se je pobil in ranil po levi nogi ter se bo moral zdraviti 10 dni, Hrvatin pa se je pobil po kolenu leve noge in se bo moral zdraviti 8 dni.

—«»—

Huda nesreča motorista

V Miramarskem drevoredu se je sinoči hudo ponesrečil z motorjem 30-letni Antonio De Gregorio iz Drevoreda D'Annunzio št. 9. Peljal se je v Barkovlje, pa je iz neznanih vzrokov izgubil nadzorstvo nad vozilom in se prevrnil. Pri tem se je močno udaril v glavo, dobil je pretres možganov in si zlomil levo ključnico ter je močno krvavel iz ušes. Z rešilnim avtom so ga pripeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na II. kirurški oddelek.

—«»—

Seja občinskega odbora

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega odbora je odbornik dr. Babille podal prvo poročilo o obratovanju openskega tramvaja, odkar je v občinskih rokah. Poudaril je, da bo treba zamenjati vlečno žico tramvaja. Na seji so obravnavali tudi vrsto navadnih upravnih vprašanj.

—«»—

Pol milijona nagrade gledališču «Commedianti»

Ministrstvo za turizem in prireditve je na prošnjo avtonomne turistične in letoviščarske ustanove podelilo gledališču «Commedianti» posebno nagrado za zasluge v znesku pol milijona lir.

Izpred kazenskega sodišča

Ni šlo za izsiljevanje, marveč za nezakonito obrambo lastnih koristi

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, so se zagovarjale včeraj tri osebe, ki so bile obtožene raznih prekrškov v zvezi z nekimi tatvinami in poneverbami, do katerih je prišlo v nekem tržaškem trgovskem podjetju.

Na zatožni klopi so se znašli: 42-letni Ferdinando Carteli, lastnik trgovine gastronomskih specialitet, 23-letni Sergio Alessio iz Ul. Molino a vento 5 ter 40-letni Cesare Bressan iz Ul. Oliveto 2. Potek dogodivščin, ki so pripeljale trojico pred sodišče, je zelo zapleten, saj je bil imenovani Carteli hkrati žrtev nekaterih nečednih poslov, ki jih je zagrešil Alessio in obenem tudi obtoženec, ker je hotel braniti svoje koristi na način, ki ga zakon prepoveduje.

Toda poglejmo, kaj pravi obtožnica. Cartelija so obdolžili, da je prisilil neko osebo, da mu plača določeno vsoto denarja, a ostala dva obtoženca, da sta ukradla dva hleba sira iz Cartelijevega skladišča.

Kaj je navedlo Alessia, da je ukradel v Cartelijevem skladišču dva hleba sira, ki jih je potem odpeljal skupaj z Bressanom? In še: kaj je prisililo Cartelija, da se je podal k Alessiovi materi ter jo baje prisilil, da mu je izplačala 150.000 lir? Da bi pojasnili te okoliščine, je treba najprej povedati, da je bil Alessio uslužben pri Cartelijevem trgovskem podjetju ter da je bil gospodar njegov boter. Zaradi skoraj sorodniških vezi je Carteli popolnoma zaupal mladeniču ter mu celo izročil ključe za vstop v trgovino. Kadar je bil odsoten, je Alessio upravljal podjetje. Vendar pa je Carteli opazil že precej časa prej kot je prišlo do odkritja tatvine dveh hlebov sira, da je iz trgovine izginilo razno blago. Nekega dne je prišlo v obrat 10 stotov suhih gob in malo kasneje je lastnik ugotovil, da je izginilo 30 kg blaga. Tedaj je utrpel škodo, ki je znašala približno 100.000 lir. Nekoliko pozneje je bilo ukradenih tudi nekaj kilogramov popra (cena za 1 kg popra je bila tedaj 3800 lir) ter določene količine polenovke.

Ko se je lastnik trgovine zavedel teh tatvin ter je prišel do prepričanja, da je tatvine zagrešil Alessio, je fanta odslovil. Ta se ni nič kaj razburjal ter je zaprosil neko konkurenčno podjetje, naj ga sprejme v službo. Njegovi prošnji so ugodili in ker si je bil za časa svojega službovanja pri Carteliju pridobil mnogo izkušenj v pripravljanju raznih gastronomskih specialitet, je njegovo sodelovanje pri novem podjetju pomenilo za Cartelija občutno finančno zgubo. Carteli se je navsezadnje prepričal, da bi le bilo bolje, če bi fanta spet sprejel v svojo službo. Alessio je po dolgih pogajanjih končno sprejel ponudbo svojega botra ter se vrnil na prejšnje delovno mesto.

Zdi pa se, da trpke izkušnje Alessia niso izučile. Nekega dne sta izginila iz skladišča dva hleba sira v skupni teži 24 kg. To se je zgodilo v drugi polovici aprila lani. Preden je zadevo prijavil policiji, je Carteli baje zahteval od Alessiove matere 150.000 lir, ker bi v nasprotnem primeru prijavil zadevo policiji.

Na včerajšnji razpravi so obtoženci potrdili svoje prejšnje izjave. V svoji razsodbi je sodišče spremenilo obtožnico glede Cartelija v smislu, da ne gre za izsiljevanje, temveč samo za nezakonito obrambo lastnih koristi. Ker pa v tej zvezi ni Cartelija nihče tožil, so sodniki ukinili kazenski postopek proti njemu. Alessia pa so obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 6 mesecev zapora in 6000 lir globe, a Bressana na 3 mesece zapora ter 3000 lir globe.

—«»—

* Včeraj zjutraj sta priplula v Trst dva poljska ribiška čolna ki ju bodo preuredili, da bosta sposobna za tropski ribolov.

Muhasto novembrsko vreme

Hud naliv s sodro
V eni uri 50 mm padavin

Voda je močno ovirala promet v mestu - Gasilci so morali reševati vozila iz pravega potoka pod barkovljanskim nadvozom

Vreme je v novembru zelo muhasto. Običajno je vsako leto prvega dne v mesecu, to je na dan mrtvih, deževno vreme, ki se sklada s tem žalostnim dnem. No, letos je bilo ta dan jasno in je sončno vreme držalo še dva dni. 4. novembra pa je močno deževalo. Kmalu nato je zajel naše kraje mrzel val in je začela pihati tudi močna burja, tako da so morali ljudje privleči površnike iz naftalina. Vreme se je potem zopet nekoliko popravilo, pa se je skujalo ravno na sv. Martin, ko bi moralo biti lepo in ko vsi pričakujejo tako imenovano «poletje svetega Martina».

Še bolj pa je podivjalo vreme včeraj. Ob 12.15 je začelo liti kot iz škafa, pol ure kasneje pa je padala sodra, ki je v raznih krajih naravnost pobelila tla, tako da je je bilo na primer še zvečer ob cesti, ki pelje na Kontovel, cele kupe. V slabi uri je padlo 50 mm dežja. Ta čas je bil ustavljen skoraj ves promet v mestu in le redki pešci so si upali na ulice.

Kot po navadi je prišlo do največjih težkoč pri barkovljanskem nadvozu. Z bližnjih bregov se je ulila ogromna količina vode, ki je privlekla s seboj tudi mnogo raznega materiala. Na nekaterih mestih okrog podvoza je bila voda globoka poldrugi meter. V vodo sta zagazila dva avtomobila in en skuter, tako da so morali poklicati na pomoč gasilce, da so jih rešili. Eden izmed avtov je zavozil v sredo vode, ker je zmotil vozača Dukčevića njen odsev in je mislil, da je mnogo nižja.

Kasneje so agenti prometne policije na predelu od Rojana do barkovljanskega pokopališča zaprli pot vozilom. Vsi avtomobili so se morali preusmeriti na Greto. Voda je vdrla pri omenjenem nadvozu tudi v železniško električno centralo.

Sestanek aktiva sindikata FILLEA-CGIL

Danes ob 18. uri, se bo sestal aktiv sindikata FILLEA-CGIL, kjer bodo gradbeni delavci, mizarji, pleskarji, cementarji, opekarji itd. razpravljali o perečih sindikalnih vprašanjih. Na dnevnem redu bo med drugim vprašanje preureditve plačilnih področij, ki jih predvideva nova delavska pogodba.

***

Prav tako ob 18. uri se bodo sestali na sedežu združenja industrijcev sindikalni predstavniki gradbenih delavcev s predstavniki delodajalcev, da se sporazumejo glede pokrajinske delovne pogodbe za gradbene delavce. Predvsem gre za določitev prispevka za ustanovitev blagajne za gradbene delavce in povišanje doklade za menzo (od 20 do 50 lir) ter doklade za orodje.

—«»—

Novi tržaški skladatelj Antonio Bibalo

Mladi Tržačan, učenec Giulia Viozzija, piše opero za hamburško gledališče. To je skladateli Antonio Bibalo, ki se je rodil v Trstu pred 39 leti in je v našem mestu skoraj nepoznan. Sedaj končuje opero v dveh dejanjih «Il sorriso ai piedi della scala», ki jo je povzel iz pripovedke Henryja Millerja. Delo bodo uprizorili prihodnjo jesen v državni Operi v Hamburgu. Novo skladbo mladega julijskega skladatelja pričakujejo z velikim zanimanjem v tržaških krogih.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo Barkovlje - Jutri, dne 16. novembra bo imela dr. Sonja Mašera v društvenih prostorih v Ulici Cerreto 12 predavanje o *otroških boleznih*.

Ker je predavanje zelo zanimivo in vedno aktualno vabimo k številni udeležbi. Začetek ob 20.30.

Odbor

***

Odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo jutri 16. novembra ob 18. uri na sedežu, Ul. Geppa 9.

RAZNA OBVESTILA

OBČNI ZBOR SPDT

Redni občni zbor SPDT se bo vršil v petek dne 17. novembra t.l. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

***

Prosvetno društvo Barkovlje - Društveni odbor obvešča starše, ki so vpisali svoje otroke v baletno šolo, da se bodo redne vaje začele jutri, četrtek 16. novembra.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. novembra t.l. se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 88-letni Angelo Bolzan, 77-letna Angela Cortese por. Costanzo, 65-letni Antonio Depangher, 64-letni Francesco Dalsasso, 62-letni Carlo De Pellegrin, 66-letni Nestore Ferrone, 86-letna Marija Koren por. Germani, 61-letni Giuseppe Gasparini, 55-letni Antonino Indirinella, 56-letna Ines Guerin por. Cartago, 75-letni Antonio Carboni, 87-letna Caterina Covi, 77-letna Gisella Zolia vd. Gandini.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Blasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; De Colle, Ul. P. Revoltella 42; Rovis, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19.

Slovenska prosvetna zveza v Trstu in Zveza slovenskih prosvetnih društev v Gorici imata občni zbor združitve obeh zvez v nedeljo 19. novembra 1961 v prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi št. 13.

Avtobus za delegate prosvetnih društev s Tržaškega in goste bo odpeljal kakor sledi:

Trst - Ul. Geppa 9	ob	7.30
Katinara - Ključ	ob	7.45
Bazovica	ob	8.
Padriče	ob	8.05
Opčine	ob	8.15
Prosek	ob	8.20
Križ	ob	8.25
Nabrežina	ob	8.30

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 18. nov. ob 21. uri v Avditoriju v Trstu
KRSTNA PREDSTAVA
Josip Tavčar
ZEH PRED SMRTJO
Drama v treh dejanjih
Režiser — Adrijan Rustja
Scenograf — Jože Cesar
Nastopajo: Ivan - Jožko Lukeš, Angela - Zlata Rodoškova, Irena - Nora Jankovič, Valter - Stane Starešinič, Boris - Julij Guštin, Marjetica - Miranda Caharija, Ciril - Edvard Martinuzzi, natakar - Danilo Turk.
Tonski efekti — Edvard Martinuzzi
Mladini neprimerno

REPRIZA — v nedeljo, 19. nov. ob 17. uri v Avditoriju v Trstu

Predprodaja vstopnic od petka dalje, 17. t. m. v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792, ter eno uro pred pričetkom predstav v baru Moscolin (vis-a-vis Avditorija)

V torek, 21. t. m. ob 20.30 v kino dvorani v Skedenju ponovitev
Josip Tavčar
ZEH PRED SMRTJO

Kakor pred premiero Hamleta bo imel
prof. dr. JOSIP TAVČAR
tudi pred premiero svojega lastnega dela
Zeh pred smrtjo
predavanje, v katerem bo občinstvu pojasnil, kaj je glavna misel v tem novem delu.
Predavanje bo danes ob 20,30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa 9.

GLEDALIŠČA

VERDI
V petek ob 20.30 za abonma C za parter in lože ter abonma A za galerijo predstava opere «Maske» Pietra Mascagnija ob isti zasedbi kot na prvi predstavi. Dirigira Bruno Bartoletti. Prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO
Danes ponovitev ob 21. uri izven abonmaja — Luigi Pirandello: «Kaj je resnica» («Tako je če se vam zdi»). Predpriprava režija Sandro Bolchi. Predprodaja in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni ter pri trafiki v Pasaži Protti.

KINO

Nazionale 15.30 «Kralj kraljev». Supertechnirama. Technicolor. Cena 500 lir.
Fenice 16.00 «Grič 24 ne odgovarja». Gazzara, Cooper, Deborah Kerr. Prepovedano mladini.
Excelsior 15.30 «Dvoma». Brigitte Bardot. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Grattacielo 16.00 «Nebrzdano». Fast, Frank Sinatra, Tony Curtis.
Arcobaleno 16.00 «Pepe». Kim Novak. Prepovedano mladini.
Supercinema 15.30 «Svet pod morjem». Zadnji dan.
Alabarda 15.30 «Mongolia». Technicolor. Jack Palance, Anita Ekberg. Zadnji dan.
Aurora 16.00 «Umor 45 obratov». Susan Cabot.
Cristallo 16.30 «Tri leta pekla». Linda Cristall.
Capitol 15.30 «Topli veter». Technicolor. Claudette Colbert.
Impero 16.00 «Ljubezenska odpovednost». Prepovedano mladini.
Italia 16.00 «Whisky da, rakete». Jeanne Crain, Donald Sinden.
Massimo 16.00 «Od Pearl Harbour do Hirošime».
Moderno 16.00 «Josellito, slavček vo petje». Technicolor.
Astoria 16.30 «Pod žgočim soncem». Technicolor. Rock Hudson.
Astra 16.30 «Nekdo bo prišel».
Vittorio Veneto 15.15 «Strast pod soncem». Technicolor.
Ideale 16.00 «Vsi nori na palmi». Technicolor.
Marconi 16.00 «Križ iz biserov». Errol Flyn, Ruth Roman.
Abbazia 16.00 «Kačja koža». Marlon Brando. Prepovedano mladini.
Odeon 16.00 «Ponos in strast». Technicolor. Gary Grant.
Skedenj 16.00 «Birmanska harfa».

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 15. t. m. ob 19.30 Lux film:
DELFINI
(I Delfini)
Igrajo: CLAUDIA CARDINALE in GERARD BLAIN
Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

KINO «ROSANDRA» V BOLJUNCU
predvaja danes 15. t. m. ob 19.30 Metro cinemascope barvni film:
Ubežnik iz S. Quintina
(L'evaso di S. Quintino)
Igrajo: JACK PALANCE, BARBARA LANG in HAROLD STONE

Kino na Općinah
predvaja danes 15. t. m. z začetkom ob 18. uri
Totalscope barvni film:
«Judita in Holofern»
(Giuditta e Oloferne)
Igr

Razmišljanja o 22. kongresu KP SZ

(Predavanje E. Laurentija 10. nov. 1961 v Trstu)

3.

Vsekakor bomo rekli, da je za Marxa bistveni element za ustvaritev nove družbe podružbljenje proizvajalnih sredstev, s čimer se najprej proletarec, nato pa še kmet neposredno vključi v proces proizvodnje in postane s tem družbeni lastnik proizvajalnih sredstev: razumljivo, on, neposredno, ne pa prek države kot podjetnika in upravitelja.

V programu KP SZ predstavlja država temeljito silo za prehod v komunizem. Država postane celo orodje za organiziranje družbe in proizvodnje in torej graditelj ali ustvarjalec obilja potrošnega blaga. Tak koncept ni nov, sam Lenin ga je ostro napadel, — «Izbrana dela», I. knjiga — ko je trdil, da problem, pred katerim se bodo znašli graditelji nove družbe, ne bo več v tem, da se bodo države poslužili, pač pa da jo bodo začeli rušiti, da bodo, torej, pa čeprav postopoma začeli javne funkcije vračati «ljudskim množicam». Nadalje Lenin — «Izbrana dela», II. knjiga, stran 143 — glede države pravi dobesedno tole «Predvsem potrebuje proletariat, po Marxu, takšno državo, ki postopoma izumira, državo torej, ki bo tako sestavljena, da bo začela izumirati takoj in ki ne more biti drugačna, kot da izumre.»

V vsem marksističnem slovstvu se takšen koncept v zvezi z državo in bodočo komunistično družbo pogostokrat poudarja. V delu «Stranka in internacionala» Marx in Engels smatrata, da je prvi korak, ki ga je treba storiti v tem, da se država podredi družbi. Poleg tega zahtevata, da se izumiranje države in razvoj socialistične demokracije kažeta kot ista stvar. Se več. Izumiranje države je z razvojem in krepitvijo socialistične demokracije eno in isto. Se več. Višek enega — t. j. izumrtje države, njen konec — predstavlja višek drugega, to je neposredno oblast ljudstva, torej neposredno in podrobno izvajanje ljudske suverenosti.

Še vedno v duhu Marxovih načel morejo čas in oblike prehodnega procesa v novo družbo biti najrazličnejši toda njih zgodovinska socialna vsebina ostaja vedno ista in obstaja v sodelujočem in konvergentnem procesu prenosa javnih funkcij na delavce, ki so organizirani v proizvajalnem življenju in v postopni socializaciji družbenih sredstev. Brez politične usmeritve, ki naj daje pobudo in ki naj razvija oblast družbe, bi prehod v komunizem bil nemogoč in to zaradi nasprotja, ki obstaja med državo in komunistično družbo.

V že omenjenih delih Marx nadalje zatrjuje, da bo država ohranila svoje tradicionalne značilnosti posebnega telesa, ki bo ločeno od produktivnega življenja, kot tudi od revolucionarne nujnosti vse do tedaj, dokler bo ljudstvo ostalo za oblastnike le navaden organ za poverjanje oblasti. Iz tega izhaja nujnost — je trdil, — o postopnem prehodu od poverjene demokracije k neposredni demokraciji. Ko nato Marx zatrjuje, da mora delavski razred vedeti, kako je treba osvoboditi elemente nove družbe, ki so se v okviru stare razkrajajoče se meščanske družbe razvili, v svojem nadaljevanju poudarja, da program ne sme biti neko dogmatično pravilo, pač da mora predstavljati nekakšen temelj za praktično dejavnost. V njem ni bistvena vsaka posamezna oblika, pač pa je bistvena njegova politično - ideološka vsebina, njegovo usmerjanje k praktičnim akcijam. Končno, Marx in Engels («Izbrana dela» II. knjiga) dobesedno zatrjujeta: «Vsak korak realnega napredka je bolj pomemben kot ducat programov».

Kot to lahko ugotovimo, se vse to bogastvo načel in smernic, ki nam jih nudijo veliki učitelji znanstvenega socializma v programu KP SZ sploh ne jemlje v poštev. Iz programa pa izhaja državno, birokratski komunizem, ki jo je hotela prikrojiti sovjetska birokracija, nikakor pa ne na osnovi marksističnih in leninističnih načel. Gre torej za komunizem, ki naj bi bil prilagojen le bodočemu razvoju sedanje politično-družbene strukture ZSSR.

To dokazujejo tudi dejstva, ki smo jih že omenili in si videva, da bodo čez 20 let kruh, stanovanja in nekatere služnosti prebivalcem brezplačno na razpolago. To pa je zelo demagoško. Dovolj je, da pomislimo, da kruh stane, kot tudi stanovanja stanejo, da tudi stanovanja stanejo, kot stanejo tudi mestne služnosti in da bo tudi čez 20 let v teh dobrinah in služnostih, kljub vsemu tehničnemu napredku, nakopičenega razmeroma mnogo družbeno potrebnega dela. Jasno je zato, da bo brezplačnost teh dobrin in služnosti šla na škodo ali drugih dobrin ali dru gih služnosti. Čemu naj bi birokracija že danes, dvajset let prezgodaj, in zakaj ne bi rajs sami neposredni proizvajalci družbenega bogastva ob primernem času in ko bo ustvar dejansko uresničljiva, odločali o tem, ali bi ne bilo bolje, znižati cene vsem dobrinam in vsem služnostim kot pa dajati določene dobrine brezplačno, seveda na škodo en drugih dobrin in služnosti? Ali, čemu ne bi proizvajalci družbenega bogastva sami odločali, kaj naj se da brezplačno in kaj ne?

Vsem ko sovjetski voditelji razglašajo nastajanje komunistične družbe, ni nobenega znaka, da bi se lotevali proučevanja tistih problemov, ki bodo zares bistveni za komunistično družbo in ki jih bo treba postopoma reševati, čim bolj se bo družba razvijala. Med drugimi gre v tem primeru za probleme, ki se nanašajo na razlike v delitvi dela, ki nujno vodijo k socialnim razlikam. Gre nadalje za premostitev razlik med fizičnim in umskim delom, za odstranitev nasprotij med mestom in podeželjem (problem, ki ga je Lenin obdelal v «Državi in revoluciji») itd. itd.

Vse to so problemi, ki se tičejo položaja proizvajalca v družbi in v okviru svobodnega združevanja posameznika v svobodno skupnost proizvajalcev. Gre vsekakor za realna vprašanja, ki se začenjajo vsiljevati že danes in ki se bodo bolj izrazito vsiljevala v dobi najvišjega razvoja družbe, kot predvidevajo Marx, Engels in Lenin, ko ne bo več države, pač pa ko bomo imeli opravka s svobodno družbo svobodnih proizvajalcev. O teh in podobnih problemih je treba razpravljati, ne pa se prehitevati v ceneno demagogijo o brezplačnosti določenih dobrin in služnosti.

Program KP SZ, ki je značilen proizvod birokracije, predvideva že vse: Tudi to, katera dežela, jasno ZSSR, mora prva zgraditi socializem, in to, katera ga bo zgradila pozneje, v tem primeru ostale dežele. V programu je dobesedno rečeno: «Partija smatra izgradnjo komunizma v ZSSR za veliko mednarodno nalogo sovjetskega ljudstva, ki naj ustreza interesom vsega svetovnega socialističnega sistema, interesom mednarodnega proletariata, vsega človeštva.» Ko se je tako vse to že določilo, nujno sledi, da mora biti vse ostalo podrejeno potrebam in nujnostim ZSSR.

Po programu KP SZ imajo dežele socialističnega tabora zagotovljeno «popolno enakost v pravicah, v spoštovanju neodvisnosti in suverenosti». Kot smo temu doslej že bili priča. Prav tako so avtonomne tudi bratske komunistične partije toda le v mejah, ki jih določajo izjave in resolucije, odobrene na mednarodnih konferencah komunističnih partij. V nasprotnem primeru, kot izhaja tudi s kongresa, si ali revizionist ali izdajalec. «Jugoslovanski revizionizem» zato ostaja glavna nevarnost, vtem ko je dogmatizem (beri stalinizem in njegovi zločini) le potencialni sovražnik

Nekaj pa je vendarle treba priznati: v prvem delu programa KP SZ, t. j. v političnoideološkem delu, je več pasusov, ki jih je navdihnil program KPI. In to je najboljši del vsega programa KP SZ. Očitno je to lepo priznanje sposobnosti in kakovosti najmočnejše komunistične partije v zahodnem svetu.

Se kako pripombo k drugemu delu programa, in sicer tistemu, ki govori o tolikšnem dvigu življenjske ravni sovjetskega ljudstva, da se bo odstranila sedanja razlika med življenjsko ravnjo in visoko tehnično ravnjo, ki jo je Sovjetska zveza že dosegla. Podrobna proučitev nam priča, da je sedanja življenjska raven v Sovjetski zvezi, v primerjavi z življenjsko ravnjo bodoče družbe, razmeroma nizka. Nekaj primerov: še vedno je govora o obvezni oddaji poljedelskih pridelkov, kar torej priča, da imamo opravka še s fazo, ki je značilna za najbolj primitiven administrativni socializem. Nadalje se priporoča, naj bi posamezno blago široke potrošnje proizvajali v velikih specializiranih tovarnah, kar pomeni, da smo še vedno pred problemom, kako premostiti fazo malih tovarn, ki so bolj podobne obrti kot industriji. Isto velja, ko je govora o nujnosti povečanja potrošnje industrijskega blaga na podeželju. Nadalje se zatrjuje, da je treba iskati nove načine, novo tehniko, boljšo organizacijo, večjo produktivnost, večjo vnemo delavcev itd. itd. Če se torej nahajamo še pred tako osnovnimi problemi, kako moremo trditi, da smo tik pred tem, da vstopimo ali da že stopamo v komunistično družbo Kaj se šalimo?

In res. Program nekje dobesedno pravi: «Avtomobilski park bo dosegel tolikšen obseg, da bo zadostil vsem potrebam prevoza potnikov in blaga. Velik razvoj bodo doživela tudi podjetja za sposojanje avtomobilov». Njihovo bistvo se kaže v danes edino možni primerjavi med temeljnim načelom oktobrske revolucije — «Vso oblast sovjetom delavcev, kmetov in vojakov», in med sedanjim uradnim dojemanjem ter politično in družbeno realnostjo, o čemer govori zaključna resolucija 22. kongresa, ko pravi — «Vse od države in za državo».

Še dolga je torej pot in veliko bo treba odstraniti ovir, izločiti bo treba interese skupin in kast, mnogim ideološkim koncepcijam bo treba dati pravilnejšo smer. Potrebno se bo torej boriti. Socialisti, komunisti in vsi demokrati morajo sodelovati pri ozdravljenju mednarodnega delavskega gibanja. Delovati morajo odkrito, iskreno in na vseh področjih.

Zato neodvisni socialisti soglašamo z zaključki, ki so jih izrazili voditelji KPI, da je treba proučevanje dejstev, ki so prišla na dan tudi na 22. kongresu, poglobiti, da je treba v analizi vzrokov, ki so te degeneracije povzročili, iti globlje, do dna. Soglašamo s Socialistično stranko Italije, ko zatrjuje, da tolikšne degeneracije v sovjetski socialistični revoluciji ki so povrh tega še tako dolgo trajale, ne morejo biti posledica nespособnosti, megalomanije in podlosti le skupine, pa čeprav izredno vplivnih mož in da je osnova teh zablod le Stalinov kult osebnosti, pač pa da je treba vzroke za vse to iskati tudi v sistemu, ki se je bil tu razvil. Prav tako soglašamo z zahtevo, da je treba dejavnost razviti v tesni povezavi in v odnosu z domačo nacionalno realnostjo, hkrati pa tudi v nujnem okviru mednarodne proletarske solidarnosti in to proti vsem dogmatizmom in birokratskim centralizmom, ki revolucionarno pobudo množic zavirajo.

Trdno smo tudi prepričani, da bo delavsko gibanje kljub velikemu in trmastemu odporu dogmatikov in njim podobnih elementov po sedanjih težavah veliko in globoko krizo, ki zajema skoraj vse komunistično gibanje v svetu in ki se odraža tudi v socialističnem in demokratičnem gibanju nasploh, prebrodilo.

Kljub vsem napakam, kljub razočaranju in nazadovanju, kljub trajnim deviacionističnim koncepcijam, ki jih je 22. kongres prikazal in dokazal, bodo delovni ljudje vseh dežel, obogateni z izkušnjami oktobrske revolucije, vedeli najti pravo pot, ki jih bo pripeljala v tisto novo družbo, h kateri težijo delovni ljudje miru ali vojne.

Stvar miru, demokracije in socializma je zato tesno povezana z dejanskim stanjem v ZSSR in njenem taboru. Je to veliko, življenjsko vprašanja, ki ne dopušča pridržkov, pogosto tudi hinavskih, pač pa terja jasnost, odločnost in resnico.

Ce hočemo ustvariti boljši svet, se ne smemo izogibati dolžnostim, pač pa se moramo stalno in vztrajno boriti. Treba je imeti pogum in stvari gledati takšne, kot so, pa naj je stanje lepo ali grdo. Edino tako bomo odstranili ovire, ki nam ovirajo pot k napredku, edino tako bomo odstranili ovire, ki nam so na poti k ustvaritvi socialistične družbe.

V ZSSR in v ostalih deželah socialističnega tabora je teh ovir veliko. Kot smo videli v zvezi z 22. kongresom, kot tudi iz program KP SZ, so te ovire ideološkega in političnega značaja. Njihovno bistvo se kaže v danes edino možni primerjavi med temeljnim načelom oktobrske revolucije — «Vso oblast sovjetom delavcev, kmetov in vojakov», in med sedanjim uradnim dojemanjem ter politično in družbeno realnostjo, o čemer govori zaključna resolucija 22. kongresa, ko pravi — «Vse od države in za državo».

Se dolga je torej pot in veliko bo treba odstraniti ovir, izločiti bo treba interese skupin in kast, mnogim ideološkim koncepcijam bo treba dati pravilnejšo smer. Potrebno se bo torej boriti. Socialisti, komunisti in vsi demokrati morajo sodelovati pri ozdravljenju mednarodnega delavskega gibanja. Delovati morajo odkrito, iskreno in na vseh področjih.

Zato neodvisni socialisti soglašamo z zaključki, ki so jih izrazili voditelji KPI, da je treba proučevanje dejstev, ki so prišla na dan tudi na 22. kongresu, poglobiti, da je treba v analizi vzrokov, ki so te degeneracije povzročili, iti globlje, do dna. Soglašamo s Socialistično stranko Italije, ko zatrjuje, da tolikšne degeneracije v sovjetski socialistični revoluciji ki so povrh tega še tako dolgo trajale, ne morejo biti posledica nespособnosti, megalomanije in podlosti le skupine, pa čeprav izredno vplivnih mož in da je osnova teh zablod le Stalinov kult osebnosti, pač pa da je treba vzroke za vse to iskati tudi v sistemu, ki se je bil tu razvil. Prav tako soglašamo z zahtevo, da je treba dejavnost razviti v tesni povezavi in v odnosu z domačo nacionalno realnostjo, hkrati pa tudi v nujnem okviru mednarodne proletarske solidarnosti in to proti vsem dogmatizmom in birokratskim centralizmom, ki revolucionarno pobudo množic zavirajo.

Trdno smo tudi prepričani, da bo delavsko gibanje kljub velikemu in trmastemu odporu dogmatikov in njim podobnih elementov po sedanjih težavah veliko in globoko krizo, ki zajema skoraj vse komunistično gibanje v svetu in ki se odraža tudi v socialističnem in demokratičnem gibanju nasploh, prebrodilo.

Kljub vsem napakam, kljub razočaranju in nazadovanju, kljub trajnim deviacionističnim koncepcijam, ki jih je 22. kongres prikazal in dokazal, bodo delovni ljudje vseh dežel, obogateni z izkušnjami oktobrske revolucije, vedeli najti pravo pot, ki jih bo pripeljala v tisto novo družbo, h kateri težijo delovni ljudje

(Konec)

Lakota v Kongu

PO ZAKLJUČKU TURINSKE RAZSTAVE «ITALIA 61»

GOSPODARSKI USPEHI ŠE ZDALEČ NISO OPRAVIČILI PRIČAKOVANJ

Ugotavljanje primanjkljaja v Turinu, pri turističnih organizacijah, pri državnem odboru za praznovanje in še kje

Velike razstave, s katerimi je Italija proslavila prvo stoletnico svoje politične enotnosti, so se te dni zaključile. Obsežno razstavišče 528.000 kv. m, oddaljeno 8 km od središča Turina, je utihnilo, njegove neštevilne luči so ugasnile. Odprta je ostala za nekaj dni samo še Zgodovinska razstava, ki je nameščena v 32 salonih palače Carignano. Velika Mednarodna razstava dela, h kateri je pristopilo 20 držav in 5 mednarodnih organizacij; paviljon Pokrajinskih razstav; veliki Circorama Fiat-Disney, Palača razstav, posebne razstave Stari Piemont. razstave Preporoda, itd., vse to je sedaj mimo. Zanimivo pa je pogledati, kakšni so bili rezultati te velike prireditve.

Italijanski parlament je 30. decembra 1959 izdal zakon št. 1.235, s katerim je državna dala na razpolago Državnemu odboru za proslavo prve stoletnice vsoto 8.800 milijonov lir. Poleg tega se je v Turinu ustanovil Krajevni odbor, ki je zbral prispevke same turinske in drugih italijanskih občin ter zasebnikov. Zdi se, da so ti prispevki vrgli nič manj kot 3 milijarde lir. Če k temu dodamo stroške za gradnjo palač, cest, enotirne železnice, parka, vodometov in drugih naprav, ter za izvrševanje vseh potrebnih uslug, je celotni izdatek za razstavo «Italia - 61» znašal okoli 25 milijard lir.

Italijanski in še posebno turinski tisk je še pred pričetkom slovesnosti zavzel dvojno gledišče glede velikih izdatkov, povezanih z izvedbo načrtov «Italija 61», Večina listov je pripomnila, da so nekateri stroški glede na socialne potrebe italijanskega ljudstva neupravičeni. Tako je večina listov zavzela negativno stališče glede izdatka 1.200 milijonov lir za olepšanje gradov okoli Turina. Nekateri listi so izrazili misel, da bi država morala za tisti denar rajši zgraditi nekaj šol ali bolnišnic. V zadnjih letih, da se namreč razdajajo prevelike vsote državnega denarja za razne prireditve. Tako je bil pred leti zgrajen Zimski stadion v Cortini, pozneje so zgradili v Rimu Olimpijsko naselje, in sedaj je bil na vrsti Turin.

To ni bila edina kritika. Nekateri opazovalci so kritizirali nove naprave z estetskega vidika, urbanisti so večkrat načeli vprašanje splošnega gradbenega načrta, vsekakor pa je na obiskovalce razstava «Italia 61» naredila mogočen vtis. Rekli so, da se je šestega maja letošnjega leta v Turinu odprla lepa knjiga, v kateri je povest o 100 letih italijanskega Preporoda.

Sam po sebi, Turin ni izrazito turistično mesto. Zato ne razpolaga z več kot 7000—8000 ležišči za tujce in z več kot kakih 1000 sob s kopalnico. Z drugimi besedami je Turin lahko nudil zunanjim obiskovalcem za dobo šest mesecev le okoli 2 milijona nočitev. Profesor Bertolotti, ki se je že pred nekaj leti ukvarjal s tem vprašanjem, je izrazil mnenje, da si bo razstavo «Italia 61» ogledalo najmanj 6 milijonov ljudi. Ko so v Turinu leta 1941 priredili podobno razstavo ob priliki 50-letnice italijanske politične enotnosti, si jo je ogledalo kar 7 milijonov ljudi. Poseben odbor za proslavo pa je računal, da bo v Turin pripotovalo le okrog 5 milijonov ljudi. Obisk naj bi bil manjši kakor ob petdesetletnici in sicer zato, ker so državne železnice l. 1911 dovolile obiskovalcem popust 60 odst., letos pa je uprava železnic priznala le popust 20 odst. Organizacija, ki je skrbela za propagando in za prodajo vstopnic po Italiji in v tujini je razdala okoli 6 milijonov listkov. Stevilo obiskovalcev se je torej približalo predvidevanju profesorja Bertolottija. To pa še ne pomeni, da bi razstava «Italia 61» ne mogla privabiti mnogo večjega števila obiskovalcev. To sklepajo zlasti po tem, da si je zgodovinski del razstave ogledalo nepričakovano mnogo mladih ljudi, kar niso predvidevali niti največji optimisti.

Strokovni tisk očita sedaj turističnim organizacijam v državi in v tujini, da niso dovolj podprle turinske pobude. Mnogo širšo akcijo so turistične organizacije priredile za olimpijske igre leta 1960. Že od vsega začetka je bilo določeno, da bo ministrstvo za turizem izdela-

(Nadaljevanje na 4. strani)

NOVO PRIZNANJE JUGOSLOVANSKIM LADJEDELNICAM

Puljski «Uljanik» dograjuje veliko potniško ladjo za Brazilijo

Predstavnik brazilske družbe poudarja solidnost načrtov in gradnje ter napoveduje nove pogodbe

Jugoslovanske ladjedelnice so si v nekaj povojnih letih pridobile v svetu velik ugled zaradi kvalitete svojih proizvodov. Tuja poročila, ki jih Jugoslavija pred vojno sploh ni poznala, so danes na dnevnem redu, kar je spričo številnih renomiranih ladjedelnic na svetu in spričo velike konkurence med njimi, vsekakor najboljši dokaz, da so jugoslovanske ladjedelnice z velikim uspehom posegle v to mednarodno konkurenčno borbo.

Poleg reške in splitske ladjedelnice se v zadnjem času vedno bolj uveljavlja tudi puljska ladjedelnica «Uljanik», ki je na svoji razvojni poti od začetnih gradenj remorkerjev, malih potniških ladij za obalno plovbo, tramperjev in tankerjev ter «bulc carrierev» prešla sedaj v razdobje svojih največjih uspehov. Danes stoji pred puljskimi graditelji ladij nova naloga — potniška prekooceanska ladja «Anna Nery», ki jo ladjedelnica gradi za brazilsko družbo «Compania Nacional de Navegacio Costeira». To gradnjo je ledjedelnica «Uljanik» prevzela skupno z ladjedelnico «Split» pod vsemi tistimi pogoji, ki jih danes neizbežno narekuje ostra konkurenca za vsako tako naročilo na mednarodnem tržišču. To je obenem tudi relativno kompleksna naloga, ki jo je treba dokončati v izredno kratkem roku.

Doslej največja potniška ladja, ki se gradi v Jugoslaviji, je velika približno kot standardni tramper. Dolga je 150 metrov, široka 20, visoka do gornje palube 12,5 metra. Dva stroja s skupno močjo 8.100 KS bosta omogočila ladji hitrost 17,5 vozla na uro. V dveh razredih bo prostora z vsem sodobnim komfortom za 532 potnikov in še za 165 članov posadke. Moderni saloni in ostali družbeni prostori opremljeni s kompletno klimatizacijo dokazujejo zelo visok standard te ladje, katere zunanjo sliko dopolnjujejo sodobna navtična oprema, naprave za stabilizacijo, električne kuhinje, dvigala in ostalo.

Mirno lahko rečemo, da potniška ladja takega razreda, čeprav ne spada med kolose, ki se gradijo bolj za prestiž velikih pomorskih narodov, kot pa za dejansko korist, predstavlja za vsako ladjedelnico proizvod, ki je odraz visoke stopnje njenega tehničnega kadra in proizvodnih zmožnosti. V «Uljaniku» se je že večkrat pojavilo mišljenje, da bi njegov bodoči proizvodni program ne smel izstopati iz okvira standardnih tramperjev, tankerjev in «bulc carrierev». Toda to mišljenje, ki se je pojavljalo v obdobju največje konjunkture, je demantirala prav ta potniška ladja. «Uljanik» je razširil z njo asortiment svoje proizvodnje, pokazal je velike zmožnosti in kvaliteto dela, ter na ta način še povečal svoje perspektivne možnosti na mednarodnem trži̇šču.

Zaradi izredno kratkega dobavnega roka so puljski graditelji uvedli zanimivo novost. Se ko je bila ladja na navozu, je bila vsa njena konstrukcija zvarjena, izravnana in obarvana od zunaj in od znotraj. Razen tega so bili vgrajeni glavni motorji, delno tudi pomožni motorji, znaten del cevovodov, ventilacije in električne napeljave. Vse to delo se je prej opravljalo na opremni obali. Montaža ladje je bila opravljena v rekordnem času petih mesecev, vsa ostala dela pa v dveh mesecih.

Sedaj ko je najtežji del gradnje na ladji zaključen in ko so se začela na njej zaključna dela, bo vsekakor zanimivo vedeti, kakšno mnenje o puljski ladjedelnici si je ustvaril inženir Pedro Morand, predstavnik družbe, ki nadzoruje dela na tej ladji. Na vprašanje, kako je zadovoljen z dosedanjim delom, je odgovoril:

«Izredno! Več kot zadovoljen! Izredno zastavljeni načrt in odlična organizacija sta omogočila, da so vsa dosedanja dela bila dokončana pravočasno, čeprav so se začela z zakasnitvijo. Predvsem me je presenetil tehnični kader z inženirjem Mladenom Klasičem na čelu, ki je dosegel izredno ekonomičnost ladijske linije, tako, da bo ta ladja s šibkejšimi motorji dosegla isto hitrost kot ladje, ki jih zgradimo v Spaniji in ki bodo imele močnejše motorje. Razen tega naj poudarim, da gradi «Uljanik» zelo dobro in izredno lepo, kar je zelo važno za potniške ladje. Menim, da so puljski graditelji ta svoj novi izpit opravili z najvišjo oceno in da so sposobni za gradnjo potniških ladij vseh velikosti.»

Iz razgovora z inženirjem Morandom smo izvedeli še, da je ladja dobila ime po brazilski narodnj junakinji Anni Nery, ki se je kot bolničarka proslavila v brazilsko-paragvajski vojni leta 1850. V ladjedelnici «Split» gradijo še eno tako sestrsko ladjo «Rosa da Fonseca», ki je bila prav tako naročena za potrebe brazilske obalne plovbe in ki bo dokončana v sredini prihodnjega leta.

Predstavnik brazil. družbe Morandi je dodal, da zaradi dobrih izkušenj z jugoslovanskimi graditelji obstaja realna možnost za sklenitev novih naročil, posebno še ker so poleg solidnega dela tudi cene jugoslovanskih ladjedelnic ugodnejše od cen ladjedelnic v drugih državah.

Ž. Z.

—«»—

Rešen 80 let star spor

Louvre bo povečan

PARIZ, 14. — Polnih osemdeset let je med vodstvom pariškega Louvra in med ministrstvoma za kolonije in finance vodil spor, kdo je lastnik znanega pariškega «Pavillon de flore» ali louvrski muzej, ali pa obe ministrstvi.

Danes pa je francoski minister za finance Baumgartner slovesno izročil ključe toliko časa spornega «paviljona» ministru za šolstvo in prosveto

Generalni direktor oddelka za umetnost in slovstvo Gaetan Picon je ob tej priložnosti nakazal, kaj s paviljonom nameravajo. Gre namreč za vse kaj drugega, kot morda za kako majhno zadevo. Že omenjeni Picon je rekel: «Louvre mora postati največji muzej na svetu.» Iz tega sledi, da bodo v ta namen uporabili prostore omenjenega paviljona, v katere nameravajo namestiti vse francosko kiparstvo 18. in 19. stoletja ter še del drugih slikarskih umotvorov, ki so last velike pinakoteke.

Seveda bo treba najprej na novo priborjene prostore preurediti. V ta namen bodo poklicali k sodelovanju tudi številne znane umetnike.

Tehnika in znanost

Umetni diamant trši od naravnega

Se od časa, ko je francoski kemik Lavoisier ugotovil, da je diamant iste sestave kot najnavadnejši grafit, so poskušali iz grafita dobiti diamant. Vsi ti poskusi pa so ostali v glavnem brez uspeha vse do nedavna, ko je sovjetski fizik Lajpunski prišel do teoretičnih pogojev za realizacijo tega prizadevanja. Ugotovil je, da je za pridobivanje diamantov iz grafita potreben pritisk nekaj deset tisoč atmosfer in temperatura nekaj tisoč stopinj Celzija. Seveda je proces nastajanja diamanta v takih pogojih mogoče upravljati le s posebnimi napravami in iz sobe iz železobetona bi lahko vzdrži ogromen pritisk, ki omogoča pojav kristalov diamanta. Na ta način pridobljeni diamant je mnogo primernejši za industrijo, ker je neprimerno trši od prirodnega, po izjavah sovjetskega strokovnjaka celo do 40-krat trši.

Mesto pod arktičnim ledom

Izpod 5000 ton arktičnega ledu dan in noč kopljejo tunel, v katerem bodo ameriški raziskovalci namestili razne znanstveno-raziskovalne naprave. Okrog 35 postaj in laboratorijev, ki jih bodo zgradili v tunelu, ki je oddaljen samo 600 milj od Južnega tečaja, bo omogočilo boljše poznavanje vremenskih razmer in njihovih sprememb na vsej južni polobli in tudi proučevanje sprememb v notranjosti Zemlje. Novo znanstveno polarno «naselje» pod snežim pokrovom bo moralo zamenjati dosedanjo raziskovalno postajo, ki je zgrajena na ledeni površini, ki pa se je v zadnjih letih pod pritiskom obilnih snežnih padavin začela udirati. Mnogi objekti te postaje so bili znatno poškodovani.

Preporod penicilina

V Veliki Britaniji je uspelo sintetizirati novo vrsto penicilina, tako imenivani celbenin, ki ga imajo že v praktični uporabi. Za razliko od vseh dosedanjih vrst penicilina, ima celbenin prav revolucionarno svojstvo: ni podvržen razkroju pod vplivom fermenta penicilinaze. Ta ferment izloča namreč nekatere zelo pogoste bakterije, na primer stafilokoke, ki so prav zaradi tega postale neobčutljive in odporne proti penicilinu. Praktični poskusi s celbeninom so pokazali, da stafilokokne infekcije mnogo bolje reagirajo nanj kot pa na druge vrste penicilina, ki so bile doslej v uporabi. In ker so ravno infekcije s stafilokoki, odpornimi proti penicilinu, eden največjih problemov modernega bolniškega zdravljenja, se upravičeno meni, da predstavlja odkritje celbenina «preporod penicilinskega zdravljenja.»

Tajnosti magneta

Fiziki se v zadnjem času mnogo ukvarjajo z vprašanji, ki so v zvezi z magnetnimi polji. Gre pravzaprav samo za nadaljevanje proučevanj in raziskav, ki trajajo že nekaj tisoč let, saj si je človek že od časa najzgodnejših kultur skušal pojasniti pojav magnetizma in ga izkoriščati. Po pisanju sovjetskega znanstvenega časopisa «Znanost in življenje» so antični zdravniki uporabljali magnet kot sredstvo za «izvlačenje» raznih bolezni. Stari Egipčani so verovali, da je magnet naprava, s katero je mogoče doseči brezsmrtnost. Bili pa so tudi taki, ki so trdili, da je magnet strup, njegov protistrup pa sok bele čebule. Teoretičar antične medicine Galen je menil, da je magnet sredstvo za odvajanje. Modri Avicena je z magnetom zdravil hipohondrijo itd.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Izpolnite obljubo, ki ste jo dali že pred časom. Uresničili se bo načrt za daljše potovanje. Odlično zdravstveno razpoloženje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vaša intervencija bo omogočila hiter zaključek skupnega dela. Potrebna bo nagla odločitev v zvezi z nekim osebnim problemom.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Nikomur ne izdajajte vaših ambicioznih namenov, sicer boste oškodovani. Neupravičena obrekovanja na vaš račun. Nekoliko nervoznosti.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Neizbežni spori zaradi različnega mišljenja med kolegi. Nenavadno srečen dan: uspeh v igri. Zdravje zadovoljivo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nudila se vam bo priložnost za povečanje osebnega ugleda. V družinskem sporu bo potrebna znatna potrpežljivost. Nerazpoloženje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Prihranite vaše argumente za odločilen trenutek, ki se približuje Deležni boste iskrenih simpatij. Zdravje delikatno.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Vaše pozicije se bodo omajale, če ne boste delali hitro Uresničenje davne srčne težnje. Zdravje dobro, vendar pozor.

SKORPIJON (od 24.10. do 22. 11.) Znaten neuspeh na delovnem področju. V prijetnem okolju nove pobude za bodočnost Odlična moralna kondicija.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zastareli program je potreben nujnih korektur. Brzdati bo treba pretirano ambicioznost. Z malim darilom boste zadovoljili ljubljeno osebo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Odlični rezultati jutranjega dela. Izjemoma lahko upoštevate tudi prijateljev nasvet. Ljubezensko pismo. Glavobol.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Manjše dnevne nevšečnosti, toda jutri bo bolje. Z nekoliko prizadevnosti boste rešili intimen problem Upravičena nervoznost.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V nevarnosti bo vaš finančni položaj. Ne izgubljajte časa. Pred nameravanim potovanjem uredite vse profesionalne dolžnosti. Zdravje potrebno nege.

RADIO VELEVIZIJA

Sreda, 15. novembra 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Šopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Parada orkestrov; 17.00: Za prijeten uvod igra klavirski duo Cergoli-Safred; 17.25: Pesem in ples; 18.00: Slovenščina za Slovence; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Liki in značaji iz opernih del: «Werther»; 19.00: Zdravstvena oddaja; 19.15: Glasbeni kaleidoskop: Orkester Johnny Douglas — Ruske pesmi in plesi — V ritmu mamba s Perezom Pradom — Na pianolo igra Crazy Otto; 20.00: Sport; 20.30: «Rdeči Logan», indijanska tragedija v 2 dejanjih; nato Iz babičine glasbene skrinjice; 22.15: Mozart: Koncert za klarinet in orkester v A-duru KV. 622; 22.45: Orkester Les Brown.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Prijatelj cvetja; 14.30: Shakespeare — Lilyan in Mario Zafred: «Hamlet» (II. dejanje); 15.00: Literarna oddaja; 15.15: Amedeo Tommasi Trio; 15.35: Italijanski arhiv redkih skladb.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Opoldanski koktajl; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Operne skladbe; 13.15: Kulturne in umetniške aktualnosti; 13.40: Zabavni ritmi; 14.00: Odmevi iz Jugoslavije; 14.30: Za oddih in razvedrilo; 15.15: Zabavna glasba; 15.30: Zborovsko petje; 16.00: Otroški kotiček; 16.30: Simfonični koncert; 17.40: Jugoslovanski pevci; 18.00: Prenos RL; 19.00: Igrajo ljubljanski Seven Dixies; 19.30: Prenos RL; 22.15: Moderni ritmi; 22.35: Stojanovič: Serenada za flavto in godalni orkester; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola; nato nadaljevanje Omnibusa; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Neapeljske popevke; 15.15: Orkester «Gentlemans»; 15.30: Tečaj nemščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za najmlajše; 16.45: Mednarodno vseučilišče G. Marconi; 17.20: Glasbeni program; 18.15: Radijski odvetnik; 18.30: Enotni razred; 19.15: Mi, državljani; 19.30: Upodabljajoča umetnost; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Pesmi «Canzonissime»; 21.10: Politična tribuna; 20.10: Pojeta Milva in Negroni; 22.50: Tedenski literarni pregled

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: New York - Rim - New York; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.15: Romantična medigra; 15.45: Parada uspelih motivov; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Sopranistka Graziella Sciutti in tenorist Luigi Infantino; 17.30: Robert Delavaux: «Skok v treh»; 18.05: Pesmi z neapeljskega festivala; 18.35: Plošče; 20.30: Jazzovska glasba; 21.45: Koncert II. programa; 22.30: Večerni glasovi.

III. program

17.00: Simfonični koncert; 18.00: Pregled sodobne zgodovine; 18.30: Italijanska glasba Rinascimenta; 19.15: Ital. periodični tisk; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Harold Pinter: «Čuvaj»; 23.40: Dve Lisztovi skladbi.

Slovenija

8.05: Zvočna mavrica; 8.35: Dva hrvatska skladatelja: Fr. Lhotka in Božidar Kunc; 8.55: Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25: Popevke in plesni ritmi; 10.15: Med suitami; 11.00: Trio Rudija Bardorferja; 11.15: Človek in zdravje; 11.25: Ali vam ugaja?; 12.05: Vaški kvintet z Reziko in Sonjo; 12.15: Radijska kmečka univerza; 12.25: Opoldanski spored; 13.30: Spored slovenske glasbe; 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo; 14.35: Zbori in baleti iz oper; 15.20: Koncert po željah; 16.00: Soferjem na pot

Goriško-beneški dnevnik

Dva predloga pokrajinskemu odboru

Pokrajinski svet naj razpravlja o problemih pristanišča v Tržiču

Novo pristanišče in industrijsko področje v Furlaniji bi bilo v škodo Tržiču in Gradežu

Pokrajinski svetovalci Fulvio Bergomas, Vincenzo Marini, Ruggero Cipriani in Marija Selič so poslali v ponedeljek 13. t. m. pokrajinskemu odboru v Gorici naslednjo resolucijo:

Na svoji seji dne 26. novembra 1960 je pokrajinski svet razpravljal o resoluciji, ki so jo predložili komunistični svetovalci Bergomas, Cipriani in Selič in v kateri je bilo govora o kritičnem stanju pristaniških naprav v Tržiču.

Ob zaključku debate je pokrajinski svet soglasno izglasoval resolucijo, v kateri izraža željo, da bi pristojna ministrstva nujno sprejela upravičene zahteve za finansiranje del v zvezi s podaljšanjem in popravilom pomolov, za nabavo modernih razkladalnih naprav, za podaljšanje železniškega tira do razkladalnega pomola, za okrepitev električne razsvetljave v pristanišču in za ureditev primernih higienskih prostorov in prostorov za obedovanje. Takrat je pokrajinski svet na dolgo razpravljal tudi o tem, da bi zahteval klasifikacijo tržiškega pristanišča.

Ugotavljajoč, da po enem letu, odkar je bila izražena ta želja, še vedno večina navedenih problemov ni našla primerne rešitve v veliko škodo za bodoči razvoj pristanišča v Tržiču in goriškega gospodarstva, smatrajo podpisani svetovalci, da bi morali o tej resoluciji razpravljati v pokrajinskem svetu in proučiti vzroke takega zavlačevanja ter razviti akcijo za odpravo ovir in za nujno dosego zahtevanih ukrepov.

* * *

Na dnevni red prihodnjega zasedanja pokrajinskega sveta, ki bo v soboto 18. t. m., pa je vključeno tudi vprašanje, ki ga je na predsednika pokrajinskega sveta naslovil svetovalec Giuseppe Renzi.

V svojem pismu omenja Renzi ukrepe, ki jih je podvzela videmska pokrajina za razvoj pristanišča in industrijskega področja Ausa-Corno. Ta dela naj bi bila že odobrena in govori se, da bodo zanje potrošili okrog 5 milijard. Razvoj novega pristanišča na omenjenem področju, nedaleč od Gradeža, bi bil v veliko škodo pristanišču v Tržiču, ki bi s primerno in mnogo cenejšo ureditvijo lahko v celoti zadostovalo za potrebe goriške in videmske pokrajine ter je že sedaj polovica blaga, ki je prihajalo in odhajalo skozi tržiško pristanišče, bila iz videmske pokrajine.

Nova industrijska cona v neposredni bližini Gradeža bi tudi zelo škodovala temu letoviškemu kraju in ribolovu v bližnji okolici. Zato zahteva podpisnik od predsednika pokrajinskega sveta, naj bi na prihodnji seji pojasnil, kako je s to zadevo in predlaga, naj bi pokrajinska uprava proučila potrebne ukrepe za zaščito interesov tržiškega in gradeškega področja ter koristi goriške pokrajine na splošno.

Izpred okrožnega sodišča

Zaradi zaloge olja je moral na zatožno klop

Ponaredil je podpise na menicah in jih vnovčil pri banki v Tržiču

Goriško okrožno sodišče je imelo včeraj svoje drugo izredno zasedanje z namenom, da bi pred koncem leta rešilo čimveč zadev, ki so se nakopičile v zadnjih mesecih. Tudi prihodnji teden, v ponedeljek in torek, bosta še dve taki izredni zasedanji, poleg običajnega, ki je vsak petek.

Na včerajšnjem zasedanju se je moral med drugimi zagovarjati tudi 33-letni Emilio Epicuri iz Gorice, Ul. Brigata Pavia 37, ki je poslovodja goriške podružnice Delavskih zadrug iz Trsta, na Korzu Verdi 37.

Prijavo proti njemu je vložil davčni oddelek finančnih stražnikov, ki so dne 15. januarja 1960 napravili v omenjeni podružnici pregled in pri kontroli ugotovili, da je bilo na zalogi 313 kg semenskega olja več, kot pa bi ga moralo biti na podlagi zapiskov v skladiščni knjigi. Za ta prekršek predvideva zakon od 37.000 do 187.000 lir globe, kot so navedli finančni stražniki v svoji prijavi.

Obtoženec je izjavil, da je prišlo do te razlike nenamerno, ker je odpisoval odprodane količine olja v litrih namesto v kilogramih, kot bi bilo pravilno.

Sodišče je to izjavo vzelo v poštev in je obtoženca oprostilo, ker zakon takega dejanja ne označuje kot kazniv prestopek.

* * *

V odsotnosti obtoženca je bila včeraj tudi razprava proti 40-letnemu dr. Alessandru Mori iz Tržiča, Ul. 1. maja št. 2.

Obtožen je bil, da je predložil v eskompt pri banki Popolare Giuliana v Tržiču tri menice po 100.000 lir, na katerih je bil ponarejen podpis Maria Angelinija in Candiola Sgubina. To se je zgodilo v Tržiču dne 29. julija 1959 in v naslednjih dneh.

Pri včerajšnji razpravi je sodišče spoznalo obtoženca za krivega in ga obsodilo na 8 mesecev in 20 dni zapora, na plačilo 5.000 lir globe in na plačilo sodnih stroškov. Vse skupaj pa pogojno in brez navedbe v kazenskem listu.

Koordinirana akcija policije in orožnikov

Odkrili so tolpo mladoletnikov ki je kradla avte in motocikle

Pobirali so nadomestne dele z motornih vozil in kar je bilo v njih

V zadnjih mesecih so prihajala iz raznih krajev Goriške poročila o majhnih krajah na avtomobilih in drugih motornih vozilih, ki so jih zagrešili neznanci. Policija je zaman stikala med raznimi sumljivimi osebami, ki so že kdaj imele opravka s policijo in tako se je končno odločila, da pogleda tudi med takimi, ki doslej še niso vzbudili pozornosti čuvarjev postave.

Po daljšem brezuspešnem iskanju so končno vzeli na piko 20-letnega B. M. iz Gradiške, Ul. Aquileia 89. Mladenič je namreč imel motocikel, pri katerem je večkrat menjal nadomestne dele tudi kadar ni bilo potrebno ter s tem vzbudil sum. Policija ga je poklicala na zasliševanje in čeprav je sprva vse tajil je potem le priznal da pripada tolpi mladoletnikov, ki je odgovorna za številne kraje na avtomobilih in drugih motornih vozilih, do katerih je prišlo od preteklega junija dalje v Tržiču, Gradežu, Krminu, Fiumicellu, Palmanovi, Romansu in Zagraju.

Na podlagi njegovih izpovedi so odkrili še štiri pripadnike te tolpe, ki so: 20-letni G. S., delavec iz Romansa, 19-letni M. V., iz Romansa, 19-letni V. V. iz Romansa ter 21-letni Renzo Blason, mehanik iz Gradiške. Poleg teh petih pa so prijavili sodišču tudi 20-letnega L. F. iz Gradiške zaradi nakupovanja ukradenega blaga.

Kot omenjeno, je bilo področje, na katerem je ta tolpa delovala, precej obširno. Med številnimi tatvinami naj omenimo, da so izrabili naval ljudi v Tržiču ob priliki televizijske oddaje «Campanile sera», ki je bil 15. junija letos, kjer so Francu Prodanu odnesli z njegovega motocikla «Ducati» za 20.000 lir raznih delov. Ob enaki prireditvi v Gradežu dne 24. avgusta so izropali nekemu Avstrijcu Volkswagen in odnesli ves denar in obleko, ki so našli v njem.

Dne 27. avgusta so v Krminu odnesli nadomestne dele z motocikla orožnika Giovannija Cappella, ki je služboval takrat v Podgori in mu napravili za 40.000 lir škode. V Fiumicellu so 24. septembra izropali Fiat 600 in povzročili lastniku Gian Feliceju Raviolu iz Trbiža za nad 100.000 lir škode.

Navedli smo samo nekaj večjih podvigov mladih pustolovcev, ki jih sicer niso zaprli, pač pa prijavili sodnim oblastem. Ukradeno blago in nadomestne dele so skoraj vse dobili na njihovih domovih. Med tem blagom je precej tudi takega, za katerega tatvina sploh ni bila prijavljena.

Ob tej novici se bodo gotovo oddahnili tisti, ki puščajo svoja motorna vozila na javnih prostorih in so bili vedno v strahu, da bi jih ne odkrili.

Kadar ne manjka dobre volje in iznajdljivosti

Pečen zajec in ajdova polenta na prijetnem martinovanju v Pevmi

Ob zvokih zabavnega tria so se udeleženci vrteli do pozne ure

S prijetno, lahko bi skoraj rekli družinsko domačnostjo, so v soboto zvečer v Pevmi organizirali martinovanje. Vsa zadnja leta se voditelji prosvetnega društva «Naš prapor» zbirajo v dvoranici, ki jo imajo na razpolago, domala okoli 100 ljudi vseh starosti iz Pevme, z Oslavja, pa celo iz Gorice in Standreža, ki v veselem razpoloženju prebijejo večer in si «privežejo dušo» z jedili, ki jih pripravijo pridne pevmske gospodinje.

Tudi v soboto je martinovanje poteklo v takšnem stilu. Že pred 21. uro se je zbralo okoli miz, postavljenih v obliki podkve, nič koliko razpoloženih ljudi. Brhke natakarice so jim takoj postregle z izdatno večerjo, kakršne ni vsak dan na mizi. Prinesle so jim pečenega zajca z ajdovo polento, solato in dobro oslavsko kapljico.

Ko je bila večerja mimo (resnici na ljubo naj povemo, da je trajala precej časa, ker so bile porcije tolikšne, da so jih morali nekateri pospravljati po obrokih) so iznajdljivi mladinci poskrbeli za zabavo. Na oder je stopil orkester, ki se ni dosti pripravljal za svoj nastop. Kljub temu je tako zaigral, da so mu vsi prav iz srca zaploskali. Sestavljali so ga kitarist, harmonikarka in pevka Milojka Savle, ki je zapela tri Avsenikove. Program so izpolnili tudi z recitacijami.

Razpoloženje je bilo vseskozi zelo na višini, morda še najbolj po zaužiti porciji zajca. Takrat so se najprej zavrtele kuharice, katerim so hoteli dati prednost pri plesu, da bi s tem poudarili njihovo zaslugo za tako okusno večerjo, potem pa so se zavrteli še ostali. Ko so se tako vrteli in veselili, niso niti opazili, kako je ura tekla in kar naenkrat pokazala 3. ko so se morali, čeprav neradi, odpraviti spat.

O tej družabni prireditvi ne bi povedali vsega, če ne bi pohvalili njene organizatorje, ki s skromnimi sredstvi, toda z veliko mero požrtvovalnosti in samoiniciativnosti skrbijo, da vaščani nikoli ne izgubijo stika med seboj in da so vedno navezani na svoje prosvetno društvo.

Vse to pa po svoji važnosti že presega meje krajevnega prosvetnega društva, ki ga zato dajemo za vzgled tudi ostalim prosvetarjem.

—«»—

Domači trio je zabaval udeležence martinovanja v Pevmi

Nesreča pri delu in na cesti

Včeraj okrog 12.20 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 18-letno Loretto Zampar, ki stanuje v Ul. Tomin 16 ter dela v nekem baru na Korzu Italija. Pri delu se je ranila v rebra. Zdravniki so jo pridržali na zdravljenju za 8 dni.

Ob 16.30 so pripeljali v bolnišnico tudi 58-letno Marijo Rustja iz Gorice, Ul. Don Bosco 10. Že prejšnji dan, ko je šla po cesti, ji je na križišču ulic San Giovanni in Seminario spodrsnilo. Padla je na tla in se pri tem poškodovala na desni roki. Sprva so mislili, da ne bo nič hudega, ker pa so bile bolečine vedno hujše, so jo včeraj pregledali zdravniki in ugotovili, da ima zlomljeno radijsko kot na desni roki. Zato so jo pridržali v bolnišnici na zdravljenju za 20 dni.

Ob 17. uri je prišel v bolnišnico tudi 21-letni Roman Cotič iz Sovodenj, Ul. Ex Impero 88. Zdravniki so mu ugotovili poškodbo na desni roki, ki jo je dobil pri cestni nezgodi na jugoslovanski strani. Zdraviti se bo moral 20 dni.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 16.30: «Gangsterjevo maščevanje», R. Robertson in B. Kay. Ameriški črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.00: «Ivanhoe», R. Taylor in E. Taylor. Cinemascope v barvah, ameriški film.

VITTORIA. 16.30: «Il dritto» iz Hollywooda. F. Vaughan in M. Hyer. Ameriški črnobeli film, cinemascope.

CENTRALE. 17.15: «Tolpa neizprosnih», K. Douglas in R. Mitchum. Ameriški črnobeli film.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci št. 12, tel. 22-68.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 11,2 stopinje ob 16. uri, najnižjo 6,2 stopinje ob dveh ponoči. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 95 odstotkov, dežja je padlo 27 mm.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Po 6. kolu amaterskega nogometnega prvenstva

S. Giovanni, Ponziana in Muggesana na vrhu

Cremcaffè zdrknil na sedmo mesto - Toča golov

Dež, blato in... toča golov. To se je pripetilo med nedeljskim kolom amaterskega nogometnega prvenstva, med katerim je svetoivanska enajstorica obdržala vodstvo v lestvici, medtem ko je Cremcaffé zaradi poraza zdrknil z drugega na sedmo mesto.

Na drugi stolček se je vsedla Ponziana, kateri je zadostovalo dvajset minut igre, da je spravila v slabo branjeno mrežo Castionsa štiri žoge. Sicer to ni bil edini rezultat te vrste. Štiri gole je spravil tudi San Giovanni v vrata šibkega Gonarsa, ki je posebno v drugem delu igre popolnoma odpovedal in je moral prepustiti boljšim nasprotnikom prosto pot do mreže.

Tretja enajstorica, ki se je v nedeljo izkazala po učinkovitosti napada je bila Muggesana, ki je gostovala na igrišču Panzana. Tudi tu so gledalci prisostvovali hitri igri s štirimi goli, ki so prinesli izdatno zmago miljskemu moštvu. Muggesana je tako napravila precejšen korak naprej in je avtoritativno zasedla tretje mesto.

Golov ni manjkalo niti v Turriacu, kjer si je Sangiorgina privoščila sprehod po blatnem igrišču domačinov in celo trikrat šla v mrežo. Vrsto golov so bili deležni tudi Tržičani, ki so hoteli videti spopad med Romano in tržaško Libertas. Malo je manjkalo ,da niso Tržačani presenetili in se vrnili z zmago domov. Ob koncu prvega polčasa so bili z dvema goloma v vodstvu, toda domačini so si zavihali rokave in so jih malo pred koncem tudi dohiteli. Več niso mogli, ker so jim pošle sile.

Cremcaffé je morala gostovati v Cervignanu in ker nemogoče igrišče ni dovoljevalo hitrih akcij, so bili vsi prepričani, da si bosta enajstorici razdelili točki. Zgodilo pa se je drugače, ker so domačini po zaslugi vzdržljivosti prišli do zmagovitega gola. V Ogleju pa je prišlo do presenečenja. Domači so sprejeli v goste enajstorico iz Gradeža, ki je začelo zelo ponižno. Toda sčasoma so se gostje ojunačili in ker je bila priložnost izredna, so jo prisebno izrabili in se vrnili z dragocenima točkama domov.

OBVESTILO

ŠZ BOR

Vodstvo odbojkarskega odseka javlja, da bo trening moške ekipe jutri v četrtek ob 20. uri.

Skupina B

IZIDI

*San Giovanni-Gonars	4:0
*Romana-Libertas	2:2
Muggesana-*Panzano	4:0
*Ronchi-Pieris	1:1
Sangiorgina-*Turriaco	3:0
*Cervignano-Cremcaffé	2:1
Gradese-*Aquileia	1:0
Ponziana-*Castionese	4:0

LESTVICA

San Giovanni	6	4	2	0	9	1	10
Ponziana	6	4	1	1	11	3	9
Muggesana	6	3	2	1	10	5	8
Cervignano	6	2	4	0	5	3	8
Pieris	6	3	2	1	12	7	8
Sangiorgina	6	4	0	2	15	9	8
Cremcaffé	6	2	3	1	13	4	7
Gradese	6	1	5	0	4	3	7
Romana	6	1	4	1	8	9	6
Aquileia	6	2	1	3	7	8	5
Castionese	6	2	1	3	6	14	5
Turriaco	6	1	2	3	3	8	4
Libertas	6	1	2	3	7	12	4
Panzano	6	1	1	4	4	11	3
Ronchi	6	0	2	4	4	10	2
Gonars	6	0	2	4	6	17	2

Prihodnje tekme (19.11.1961)

Cremcaffé - Romana, Pieris. Castionese, Sangiorgina - Libertas, Gradese - Turriaco, Gonars - Ponziana, Muggesana - S. Giovanni, Aquileia - Cervignano - Ronchi - Panzano.

Porotno sodišče v Gorici

Imenovanje porotnikov

V prostorih porotnega sodišča sodne palače v Gorici je bilo včeraj dopoldne uradno imenovanje porotnikov za bližnje zasedanje porotnega sodišča v Gorici, ki se bo začelo v petek 1. decembra. Komisija, ki ji je predsedoval dr. Rossi, je imenoval porotke, ki so:

1. Giovanna Massi, roj. 1919, iz Trsta, Ul. Gatteri 9; 2. Bruno Vit, 1910, iz Gradiške, Ul. Venier 41; 3. Adele Menzetti, 1913, Trst, Ul. Petronio 12; 4. Francesco Monti, 1899, Trst, Ul. Piccardi 31; 5. Edburga Tajušek, 1904, Trst, Ul. Coroneo 30; 6. Elda Artico, 1917, Trst, Ul. Canova 11; 7. Nella Famos, 1914, Trst, Ul. Lorenzetti 4; 8. Luciano Martellani, 1924, iz Gorice, Ul. Angiolina 28; 9. Mario Mezzorana, 1901, Tržič, Ul. Cosulich 105; 10. Gerolamo Rodenigo, 1909, iz Gradeža, Ul. Roma 3.

Mednarodni nogomet

Danes ob 15. v Turinu Juventus-Partizan

V Bologni polfinale «Mitropa Cup 1961» med domačini in češkim Kladnom

TURIN, 14. — Jutri popoldne bo Juventus sprejel v goste beograjski Partizan v povratnem srečanju osmine finala za pokal evropskih prvakov. V prvi tekmi se je Juventusu posrečilo premagati domačine z 2:1.

Za jutrišnjo tekmo, na katero polaga trener Parola vso važnost, so že sestavili moštvo. Manjkal bo Omar Sivori, ki se še ni opomogel od nategnitve mišice in kot kaže bo ostal ob robu igrišča tudi Bercellino, ki se prejšnjo nedeljo ni nitj najmanj izkazal. Namesto Sivorija bo majico št. 10 oblekel Mazzia, medtem ko bo John Charles igral vlogo «stopperja».

Zelo verjetno bo Juventus nastopil v sledeči postavi: **Anzolin; Garzena, Bozzao; Emoli, Charles, Leoncini, Mora, Rosa, Nicole, Mazzia, Stacchini.**

Partizan bo moral prav tako nepopoln na igrišče. Tudi beograjskemu moštvu bosta manjkala dva igralca, ki sta bila preteklo sredo poškodovana. Gre za Jusufija v obrambi in Kovačevića v napadu. Zelo verjetno je tudi, da se Bobek ne bo mogel poslužiti Mihajlovića na levem krilu. V tem primeru bo igral Hagič. Če ne bo sprememb v zadnjem trenutku, bo Partizan nastopil v srečanju, ki se bo začelo ob 15. uri, s sledečo postavo: **Soskić; Mihajlović II., Sombolac; Radović, Milutinović, Vasović; Cebinac, Vislavsky, Vuković, Galić in Mihajlović I.**

Glavni sodnik bo Svicar Gulde, stranska pa njegova rojaka Hofstetter in Judermann.

* * *

BOLOGNA, 14. — Danes popoldne so prispeli v Bologno člani češkega nogometnega kluba Kladno, ki bodo jutri odigrali povratno polfinalno tekmo turnirja «Mitropa Cup 1961» z Bologno.

Bolonjska enajstorica si bo morala jutri na igrišču priboriti pravico do nastopa v finalu, kjer se bo morala v primeru zmage spoprijeti z zmagovalcem druge skupine, kjer sta Udinese in češka Nitra. Jutrišnjo tekmo bo sodil ob pomoči Italijanov Caporalija in Montija Avstrijec Steiner. Glede odločenega izida bo žreb dokončal.

Zelo verjetno bosta enajstorici nastopili v sledečih postavah:

Bologna: Santarelli; Capra, Lorenzini, Nonino, Janich, Tumburus; Perani, Franzini, Vinicio, Cervellati, Renna. Rezerve: Rado, Marini, Rossini, Taverna.

Kladno: Matucha; Kosar, Fabera; Rys, Linhart, Kofent; Solc, Richtrmoc, Kadraba, Hajek, Fertek. Rezerve: Dlouhy, Holoubek, Kalina.

Četrto kolo košarkarskega prvenstva I. lige

Zaradi slabe igre in taktike ponovni poraz goriške Zoppas

Brez resnih tekmecev Simmenthal in Ignis

Ko spored ne predvideva nobenega srečanja med ekipami, ki se že tradicionalno borijo za prva mesta, izgubi košarkarsko prvenstvo na privlačnosti; to se še bolj stopnuje takrat, ko trojica velikih igra na domačih igriščih z nasprotniki nižjega dela lestvice.

To se je pripetilo tudi v nedeljskem četrtem kolu, ko smo zabeležili že predvidene izide. Seveda smo predvidevali tudi goriški rezultat čeprav je bilo to edino srečanje, ki bi ga lahko domačini, seveda z boljšo igro zaključili v svojo korist.

Fonte Levissima je potrdila v Gorici vse svoje sposobnosti in takoj odgovorila skeptikom, ki so menili, da si po nedeljskem porazu ne bo več opomogla in da se bo morala odreči svojim željam postati četrta velesila. Začela je s silovitim tempom in v nekaj minutah je spravila na kolena domačine, ki so še enkrat pokazali šibkost svoje obrambe posebno takrat, ko igra na cono. Gostje so z lahkoto prodrli do koša z naglimi protinapadi, kar dokazuje, da so popolnoma asimilirali nauke svojega trenerja Tracuzzija, ki je nekdaj slovel prav zaradi svojih nevzdržnih «a solo». Goričani so še enkrat popolnoma zgrešili taktiko. Mnogo bolje so zaigrali v drugem polčasu, ko je trener Gubana zaukazal obrambo na moža. S tem so onemogočili nasprotnikove solo-prodore in istočasno postavili predpogoje za uspešne napade svojih igralcev. Zoppas ni pokazala v napadu nobene nove sheme in še enkrat je prišla do zadetkov prej po zaslugi posameznikov kot premišljenih in dobro izvedenih skupnih akcij.

Simmenthal, ki se je po Riminuccijevem povratku močno ojačal, je na svojem igrišču gladko premagal Algor iz Pesara, čeprav so Cescutti in tovariši želeli nuditi čim večji odpor zaradi še nepozabljenih nasprotij za časa včlanjevanja igralcev.

Ignis nas je to pot, pa čeprav je zmagal z velikim naskokom, razočaral. Njen nedeljski nasprotnik je bil vse drugo kot močan, kar je razvidno tudi iz samega rezultata, vendar je bilo upati, da se bo Ignis prav proti šibkejšim moštvom končno le razigral in nudil s trošteviličnim rezultatom verno sliko prodornosti svojih napadalcev.

Kucharski, trener bolonjskega Virtusa, vodi že drugo leto eno in isto taktiko. Najprej skrb za obrambo in šele ko je tam gotov, spusti svoje atlete v napad. Ta način igre je večkrat rodil dobrih sadov, a mu je marsikdaj tudi delal preglavice. Vse se dobro izteče ko njegovo moštvo gre takoj v vodstvo; težkoče nastanejo pa tedaj, ko prevzamejo pobudo nasprotniki. Takrat se bolonjski stroj zatakne in njegova homogenost se razblini. Prav temu dejstvu moramo pripisati poraz v prvem kolu. Nedeljska tekma je tudi potekala po istem klišeju. Po začetnih negotovostih, so se Bolonjčani polagoma podali v napad in spotoma višali sebi ugoden rezultat.

Tudi Petrarca je brez težkoč odpravil livornsko moštvo, ki je šele na koncu drugega dela tekme izboljšalo svoj rezultat. Padovanski študentje so še enkrat zaigrali pod svojimi sposobnostmi, za kar jih je domače občinstvo večkrat izžvižgalo.

Edina izenačena tekma četrtega kola je bila v Rimu, kjer sta se pomerili ekipi Lazia in Bielle. Zmagali so prvi predvsem po zaslugi sodnikov, ki so dali tekmi osebni negativni pečat. Delovanje obeh sodnikov je bilo nedopustno in skandalozno in Biella je kljub boljši igri zapustila igrišče s tremi točkami zaostanka.

Domačini so se tako na nepričakovan način dokopali do prve zmage in tako zapustili osamljeno na zadnjem mestu Ursus iz Vigevana.

Izidi: Ignis - Ursus 92:52; Virtus - Stella Azzurra 71:43; Petrarca - Livorno 65:59; Lazio - Biella 58:55; Simmenthal - Algor 85:60; Fonte Levissima - Zoppas Go. 86:70.

I. PATRIZIO

—«»—

Po zaključku turinske razstave «Italia 61»

(Nadaljevanje s 3. strani)

lo poseben lepak za turinske prireditve, v resnici pa ni lepak nikoli zagledal belega dne. Vstopnice so se prodajale po 500 lir, kar navsezadnje ni mnogo, zlasti če upoštevamo, da so velike družbe in podjetja imele možnost, da nabavijo vstopnice za vse svoje uslužbence po znižani ceni.

Političnemu uspehu prireditve se po vsem tem ni pridružil poseben gospodarski uspeh. Primanjkljaj je nastal v Turinu, pri turističnih organizacijah, pri državnem odboru za praznovanje in še kje. Vsega tega bi vsekakor bilo, ko bi turistične organizacije bolj podprle obiskovanje razstave in ko bi državne železnice dovolile večji popust. Le za državne blagajne pravijo, da ne bodo trpele posebne škode. Država je namreč izdala 30 milijonov kovancev po 500 lir s posebnim licem, ki spominja na stoletnico enotnosti.

O. P.

IVAN CANKAR

na klancu

39.

VII. Vračajo se izgnanci

«Ne... ne... ne!» je hitela ženska in je zgrabila culo. «Zdaj smo se zmenili, zdaj je, kar je. Stara si že zadosti, kaj bi se držala materi za krilo... Nikar se tako ne poslavljajta, kakor da bi se videli zadnjikrat. Saj pride časih domov, kakšno nedeljo...»

«Pa zbogom, Francka!»

Kakor mimogrede se je dotaknila mati » roko Franckinega lica in v tistem hipu je Francka zajokala. Ženska jo je prijela za roko in jo je vlekla proti durim.

«Kaj še ne bo konca? Kakšna reč je to!... Ob desetih morava biti tam... No, zbogom, Mihovka!»

Šli sta in mati je šla z njima do praga. Ni jokala, oči so se solzile kakor zmerom in obraz se je zdel čisto miren. Gledala je dol — tam po klancu, v megli, ki je bila neprestano pred njenimi očmi, se je zibalo dvoje senc — ena izmed njiju je bila majhna in tanka, zibala se je, megla se je gostila, senci sta izginili.

Vrnila se je v izbo, sedla je na klop in se je prijela za glavo.

«Vsi so šli, moji otroci, in samo so me ostavili... Po svetu so šli, zavrženi, izgubljeni!»

Velik črn molek je visel ob peči, vzela ga je v roko in ustnice so se premikale kakor v molitvi; toda misli so bile tope in težke, plazile so se po zemlji in se niso mogle vzdigniti.

«Kaj boš redila otroka, ko nimaš sama kaj jesti! Stara je zadosti, naj gre služit!» —

«Kaj bi stradal otrok doma, ko je zunaj kruha zadosti! Greh bi bil — in saj je že čisto bolehna!» —

«Če jo boš imela neprestano pod krilom, se ne bo naučila nikoli nič — kaj bo svoj živ dan pri materi?» —

Sosede so govorile, Francka je šla služit in mati je ostala sama. Ostala je sama v veliki prazni izbi, kjer je bila na steni samo še zamazana siva podoba, v kotu polomljena postelja, pri oknu miza in dvoje stolov, ob peči klop. Omare, skrinje in stole so polomili in sežgali pozimi, ko je bilo mraz in je pihal veter skozi velike špranje pri oknu.

Noge so ji časih otekale, tako da ni mogla hoditi: če je šla delat na polje, je dobila samo kosilo in desetico na dan, bila je samo drugim v napoto in jemali so jo iz usmiljenja. Krpati ni mogla več, ker ni videla šivanke in ker so jo bolele oči, če je gledala skozi naočnike dalj časa... Prišlo je bilo v izbo čisto surovo, golo, ostudno beraštvo in sedlo za mizo, tako da je bil v izbi neprestano mraz in strah.

Pogostoma je prišel pogledat čevljar in je prinesel kruha, ki ga je položil na mizo, kakor da bi ga bilo sram usmiljenja. Star je bil že, ni se več bril in poraščen je bil po vsem obrazu s sivo, ščetinasto brado. Mihovka se ga je bala, ker je govoril, kakor da bi rezal besede iz srca, tako strašne so bile in tako dobro jih je poznala v svojem srcu. Časih ni govoril nič, pogledal je komaj v izbo in je šel; ali kadar je bil pijan, je sedel za mizo in je sedel pozno v mrak, dokler se ni vrnil v krčmo. Umrla mu je bila žena za jetiko in to ga je zelo potrlo; spomnil se je šele po njeni smrti, da jo je imel rad.

Tudi pisar se je zelo postaral; suh je bil kakor trska, v sivem obrazu ni bilo več kaplje krvi. Sin mu je bil šel na popotovanje, hodil je bogve kod in se ni oglasil. Če je prišel na klanec pismonoša, je stal pisar na pragu in gledal, če ne zavije morda k njemu; pismonoša je stopal počasi navkreber, pisarju se je že zdelo, da gre naravnost proti njemu — toda pomigal je nalahko z glavo in je šel mimo.

Ljudje so se starali, so se izpremenili, klanec sam pa se ni nič izpremenil. Komaj je umrl siromak, je prišel drugi v prazno izbo in zdelo se je, da je čisto podoben umrlemu. Isti sesušeni obraz in iste vdane in temne oči. Tudi siromašne koče se niso izpremenile; razpadale so tako počasi, da je bilo opaziti komaj v desetih letih majhno izpremembo; ometa ni bilo več na nobeni; na slami, kolikor je ni bil izrval in razmetal jesenski vihar, je rasel mah; okna so bila tu pa tam zadelana s papirjem... Spodaj v trgu pa se je izpreminjalo življenje; nove hiše so vstajale, prihajali so novi ljudje, zmerom bolj veselo in glasno je bilo; ali kolikor bolj se je trg širil, tembolj je bil klanec poln. Prej so bile nekatere izbe čisto prazne; nihče ni stanoval v njih in veter je pihal skozi razbita okna. Zdaj so gostovali celo pod streho — sami ljudje, ki jih je bilo vrglo življenje preko praga. Trg se je širil in klanec se je polnil — kolikor večja je bila kuhinja, toliko več je bilo pomij.

Pisar je upal.

«Kdo ve, saj ni nikjer zapisano, da bi se morali izgubiti. Pride morda danes ali jutri in mi bo v oporo na stara leta. Pričakujem ga.»

Pričakoval je sina neprestano; kadar so se oglasili pod oknom koraki, kadar so zaškripale duri, se je zdrznil.

«Svet je velik, zakaj bi ravno on ne našel prostora, da bi varno sedel. Ne piše mi, čaka, zato da me razveseli nenadoma... Boste videli, kako se povrne...!»

In videl ga je pred sabo, velikega, črno oblečenega, zlata verižica na telovniku: «Dober dan, oče; ste pač mislili, da ne pridem!»

Tako ni bilo minute, da bi ne mislil nanj, govoril in sanjal je o njem.

Čevljar ni nič sanjal in nič upal. Hči mu je šla služit h kmetu, sina je bil dal k čevljarju v trg, tistemu, ki ga je bil izgnal na klanec. Ostal je sam in ni mu bilo dolgčas; podnevi je krpal, zvečer je sedel v krčmi.

«Jaz nisem dal otrok tako daleč,» je dejal, «zato da bodo našli precej spet na klanec.»

Ali kadar je šel mimo hiše, kjer je samotarila Mihovka, ga je potegnilo nekaj čudnega proti durim. Ni bilo upanje, ali morda je bila nezavedna želja, da bi se ne izpolnilo njegovo žalostno prerokovanje. «Vsi se bodo izgubili, vrnili se bodo na klanec in bodo na klancu poginili, kakor jim je bilo usojeno od začetka!» — Molčal je in je čakal, da bi Mihovka izpregovorila, toda videl je na njenem obrazu, da se nič ni izpremenilo, in skoro hudobno veselje se mu je zganilo v srcu, posebno če je bil pijan.

«Nič ne pišejo? Seveda nič ne pišejo!... Kako bi pisali, ko jim je slabše nego nam. Mi živimo takole mirno in stradamo vsaj doma, v svoji izbi, kjer nas živ človek ne vidi, da bi se nam posmehoval. Ampak stradati med tujimi ljudmi, to je vse kaj drugega: stradanje še ni najhujše — potikati se okoli, prositi ljudi, ki te gonijo preko praga — to je hudo, Mihovka! Naj bi bili ostali na klancu; kaj jih je gnalo ven!» —

In Francki sami je zastokalo v srcu: «Zakaj so šli?»

Zmerom manjše je bilo njeno upanje, sama mu ni več verjela in le igrala se je časih z lepimi mislimi, ki je vedela, da so otročje in da se nikoli ne bodo izpolnile...

Šla je bila v Ljubljano pred letom dni, jeseni. Prišla je na stanovanje, Lojzeta ni bilo.

(Nadaljevanje sledi)